

**UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ**  
**FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ**  
**Institut mezioborových studií**

**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

**Brno 2010**

**Bc. Jana Smělková**

**UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ**  
**FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ**  
**Institut mezioborových studií**

**Sociálně patologické jevy řešené v projektech EU**

**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

**Vedoucí diplomové práce:**  
**PhDr. Alena Plšková**

**Vypracovala:**  
**Bc. Jana Smělíková**

**Brno 2010**

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma „Sociálně patologické jevy řešené v projektech EU“ jsem zpracovala samostatně a použila jen literaturu uvedenou v seznamu literatury.

.....  
Bc. Jana Smělíková

## **Poděkování**

Děkuji paní PhDr. Aleně Piškové za velmi užitečnou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

Také bych ráda poděkovala své rodině a blízkým za trpělivost a vstřícnost.

Jana Smělíková

# Obsah

Úvod .....	2
<b>1 Sociálně patologické jevy .....</b>	<b>3</b>
1.1 Pojem SPJ .....	3
1.2 Charakteristika a členění SPJ .....	4
1.3 Dílčí závěr .....	7
<b>2 Prevence SPJ .....</b>	<b>7</b>
2.1 Příčiny a podmínky vzniku SPJ .....	7
2.2 Prevence .....	9
2.3 Dílčí závěr .....	17
<b>3 Evropská unie .....</b>	<b>17</b>
3.1 Historické souvislosti .....	17
3.2 Vstup ČR ke společenství zemí EU .....	20
3.3 Problémy sociální politiky .....	20
3.4 Struktura EU .....	24
3.5 Dílčí závěr .....	24
<b>4 Projekty EU .....</b>	<b>25</b>
4.1 Význam a potřebnost projektů .....	25
4.2 Fondy EU .....	27
4.3 Oblasti podporované v rámci projektů financovaných z fondů EU .....	33
4.4 Projekty zabývající se SPJ v resortech státní správy .....	34
4.5 Dílčí závěr .....	53
<b>EMPIRICKÁ ČÁST .....</b>	<b>54</b>
Úvod k průzkumu .....	54
5.1 Stanovení hypotéz .....	56
5.2 Výsledky průzkumu .....	57
5.3 Dílčí shrnutí dotazníkového šetření .....	73
5.4 Přínos projektů EU v rámci Středočeského kraje v oblasti nezaměstnanosti .....	73
Závěr .....	78
Resumé .....	79
Anotace .....	80
Annotation .....	81
Seznam literatury .....	82
Seznam příloh .....	84

# ÚVOD

Na výskyt sociálně patologických jevů (dále jen „SPJ“) má vliv celkový vývoj společnosti. Problémem je i zdlouhavá legislativa, která by po právní stránce omezovala některé SPJ. Prevence SPJ tvoří základ celého systému prevence na území celé ČR. Prevenci se věnuje celá řada programů, která se snaží svým specifickým zaměřením pomoci s problémy SPJ. Podstatou tohoto by mělo být provázání preventivních sociálních a situačních projektů, při jejichž realizaci se stýkají preventivní aktivity rezortů, nevládních a charitativních organizací, obecních zastupitelství, policie, škol, i jednotlivých občanů. Já sama pracuji na Ministerstvu práce a sociálních věcí a denně se setkávám s problematikou SPJ, občané se často obrací na náš úřad s tím, abychom jim pomohli řešit nezaměstnanost a projevy diskriminace a rasismu. V současném světě je stále více diskutována problematika SPJ ve společnosti i u jednotlivců, příčiny jejich vzniku, možnosti boje proti nim, počínaje prevencí a konče samotným potíráním těchto jevů a závislostí. Proto se ve své práci chci zaměřit na otázku řešení těchto jevů státním aparátem a pomocí projektů EU.

Z hlediska stability společnosti zůstává zásadní otázkou problematika vztahů mezi společností a jednotlivcem a naopak, vzájemná zodpovědnost, jednotné chápání práv a povinností.

Významným faktorem se stává otázka působení současné moderní společnosti na formování jednotlivců, vlivy masmédií na chování a názory lidí a v neposlední řadě rodina jako poskytovatel a formovatel prvotního názoru na svět a okolí, život jedince, jeho vystupování navenek.

Jedním z důležitých faktorů vzniku sociálně patologických jevů je působení současného životního stylu, který může ve svých důsledcích vést ke snižování počtu fungujících rodin, redukci funkcí rodiny a nárůstu jejich selhání ve výchově a preventivním působení na jedince od útlého věku. Jsem přesvědčena, že diskuse na téma sociálně patologické jevy, rodina a stát v sociální pedagogice zůstává stále aktuální a čím více se budeme o tomto fenoménu dozvídat, tím více budeme schopni hledat a ukazovat cesty, jak se tohoto jevu může moderní společnost zbavovat.

# 1. Sociálně patologické jevy

## 1.1 Pojem sociálně patologické jevy

Sociální patologie (z řec. Pathos=utrpení, logos=slovo, nauka) je obecný pojem pro nezdravé, nenormální, obecně nežádoucí společenské jevy, to znamená společensky nebezpečné a negativně sankcionované formy deviantního chování, ale hlavně označení pro studium příčin jejich vzniku a existence. Do sociologie zavedl tento pojem Herbert Spenser, který hledal paralelu mezi patologií sociální a biologickou, mezi biologickým a společenským organismem, jeho strukturami a funkcemi. Spencerovský biologismus je hlavní příčinou pozdějšího zamítání pojmu sociální patologie a jeho nahrazování pojmem sociální deviace. Obtížnost vymezování patologického v sociálním i biologickém smyslu vyplývá z obtížnosti definování normality a stanovování hranic tolerančního limitu společnosti.

V posledních desetiletích dochází ve většině průmyslově rozvinutých státech i v rozvojových zemích k prudkému vzestupu kriminality (kriminalita je jedním ze sociálně patologických jevů ve společnosti). Vzestup kriminality souvisí s procesy industrializace, migrace, a s demografickými změnami. S rostoucí mírou modernizace roste i zdokonalování trestných činů a objevují se i nové druhy kriminality. Určit příčiny a podmínky kriminality je velice obtížné. Zabývá se jimi kriminologie, která navazuje na další disciplíny, a to zejména sociologii, psychologii, pedagogiku, statistiku. Příčiny jsou vysvětlovány v zásadě dvěma směry. První směr zdůrazňuje význam biologických faktorů (dědičnost, tělesná konstituce, psychická struktura osobnosti), druhý směr zdůrazňuje faktor sociální povahy, prostředí (vliv rodiny, vrstevníků, médií a podobně.), hospodářské, sociální a kulturní podmínky. S vývojem kriminality souvisí míra sociální kontroly, která s rostoucí urbanizací a hustotou obyvatelstva klesá.

O tom, že problematika na téma SPJ je skutečně aktuální, se můžeme přesvědčit, jak na stránkách denního tisku, v rozhlasovém či televizním vysílání, tak v bezprostředním sociálním okolí. Problematika se týká nejen kriminality, ale i drog a dalších sociálně deviačních jevů.

Za závažnou však považujeme kombinaci: organizovaný zločin, trestná činnost recidivistů, prostituce a drogy. Jedná se o akceleraci takových jevů jako je rasismus, xenofobie, kriminalita spojená s podnikáním, prostituce atd. Sociálně deviační jevy jsou chápány jako sociální ohrožení. (*Smělková, IMS Brno 2007, s. 13*)

## 1.2 Charakteristika a členění sociálně patologických jevů

Jedná se o nejzávažnější poruchy chování jedince, které se projevují především jako narušení sociálních a trestněprávních norem. Jsou to poruchy, které se vyznačují určitou hromadností výskytu, stabilitou a rozšířeností při stejných sociálních podmínkách.

Sociálně patologické jevy se klasifikují podle stupně jejich závažnosti či nebezpečnosti. Takové dělení je spíše pracovní, protože hranice mezi mnohými problémy je ve skutečnosti velmi úzká (např. vandalství a kriminalita).

Považuji za nutné nejzávažnější SPJ charakterizovat a následně popsat základní opatření k jejich zamezení.

Sociálně patologické jevy se detailněji člení na:

- I. *Negativní společenské jevy.* Mezi ně patří: nezaměstnanost, fluktuace, bída, nemocnost, úrazovost, populační nerovnováha, rozvodovost a další. Míra nebezpečnosti či závažnosti je nízká, stejně jako jejich konečný dopad na společnost. Společností jsou víceméně tolerovány: (*Smělková, IMS Brno 2007, s. 13*)

Mezi nejzávažnější, a z hlediska mého profesního zaměření, za nejzásadnější považuji **nezaměstnanost**.

Přes rychlý ekonomický růst zůstává problémem relativně vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných a velmi dlouhodobě nezaměstnaných. Dlouhodobá nezaměstnanost je spojena se specifickou kategorií nezaměstnaných, kterou tvoří zejména nekvalifikovaní, zdravotně postižení, absolventi škol, starší pracovníci, ženy s malými dětmi a Romové.



Důvody jejich neúspěchu na trhu práce jsou ekonomické reorganizace, nedostatek lidského a sociálního kapitálu, diskriminace zaměstnavateli, slabá motivace k hledání práce, vysoké nemzdové náklady práce atd. V době ekonomické krize nezaměstnanost ještě více roste. (*Fórum sociální politiky* č. 6/2008, s. 4)

Ze statistik úřadů práce vyplývá, že k 28. 2. 2010 evidovaly úřady práce celkem 583 135 uchazečů o zaměstnání. Jejich počet je o 8 909 vyšší než ke konci předchozího měsíce a ve srovnání se stejným obdobím roku 2009 vzrostl o 154 287. Z tohoto počtu je 568 486 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, je to o 6 077 osob více než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2009 je jejich počet vyšší o 151 865 osob.

K 28. 2. 2010 bylo evidováno 35 484 absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých, jejich počet vzrostl ve srovnání s předchozím měsícem o 251 osob a ve srovnání s únorem 2009 je vyšší o 9 133 osob. Na celkové nezaměstnanosti se podílejí 6,1 %.

*II. Asociální společenské jevy.* Mezi ně zařazujeme vandalismus, šikanu, výtržnictví, aktivity sprejerů, působení sekt a extremistických hnutí a skupin, projevy xenofobie a rasismu apod.

Mezi nejzávažnější patří **rasismus a xenofobie**.

Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace byla přijata rezolucí Valného shromáždění OSN 21.12. 1965, podepsána jménem Československé republiky 7.3. 1966. Úmluva vstoupila v platnost 4.1. 1969 a byla publikována ve Sbírce zákonů 15.8. 1974 pod č. 95/74 Sb. Výraz rasová diskriminace v této úmluvě znamená jakékoli rozlišování, vylučování, omezování nebo zvýhodňování založené na rase, barvě pleti, rodovém nebo na národnostním nebo etnickém původu, jehož cílem nebo následkem je znemožnění nebo omezení uznání, užívání nebo uskutečňování lidských práv a základních svobod na základě rovnosti v politické, hospodářské, sociální, kulturní nebo v kterékoliv jiné oblasti veřejného života. (*Večerka, 1999, s. 460*)

*III. Sociálně patologické jevy.* Do této kategorie zařazujeme jevy s nejvyšší mírou společenské nebezpečnosti a závažnosti jako je kriminalita, závislosti, prostituce, sebevraždy a sexuální zneužívání.

Mezi rozšířený a u nás tolerovaný jev považují závislost na **alkoholu**.

Alkohol je především droga, jejíž zrádnost spočívá v pozvolné tvorbě návyku. Tato droga je nejdříve příjemná, ale při pravidelném užívání výrazně mění naši psychiku. Nejprve člověk pije, aby se zbavil špatné nálady, úzkosti či myšlenek na problémové situace. Jenže při vytvoření závislosti se špatná nálada dostaví, jakmile abstinuje. Vznikem návyku je nejvíce ohrožen ten, kdo alkohol dobře snáší. Výzkum realizovaný pracovníky Výzkumného ústavu psychiatrického Praha u pražských mužů ukázal, že pravidelná konzumace vzniká u víc jak poloviny naší mužské populace už v adolescenci. Přitom se ukázalo, že silný konzum a zejména evidovaná závažná závislost jsou častější u pracovníků manuálních profesí. Z výzkumu dále vyplynulo, že respondenti závislí na alkoholu častěji žili v nekvalitním rodinném prostředí než ostatní muži. Pokud jde o prognózu vývoje závislosti, bylo potvrzeno, že snížená známka z chování ve škole je v mírném vztahu k silnému konzumu v dospělosti. Častější silný konzum a především častější evidence pro závislost byly zjištěny u těch mužů, kteří už v adolescenci vyvolali pozornost represivních složek. Z toho vyplývá, že neúměrné požívání alkoholu se jako nadstavba váže na poruchy chování v dětském věku. Nejohroženější skupinou jsou muži, kteří mají pouhé základní vzdělání a pracují v zaměstnání s minimálními požadavky na vzdělání. Riziko závislosti je zvláště vysoké u těch mužů, kteří v dětství prošli ústavní výchovou, nebo v dětství jevíli známky poruch chování a ti, kteří ještě jako nezletilí začali s pravidelnou konzumací alkoholu. Mimořádně ohroženou skupinou jsou mladí muži, jejichž otec je závislý na alkoholu.

Biologicky orientovaní odborníci vyslovili názor, že děti z rodin alkoholiků mají sníženou možnost produkce látky endorfinu, která působí na zlepšení našich nálad. Z toho důvodu pak spíše sahají po alkoholu ti lidé, kteří mají nedostatek endorfinů.

Problematika žen závislých na alkoholu je poněkud odlišná, než u mužů. V první řadě se liší věkem, ženám je v průměru o 10 let více než v případě závislosti u mužů. Ženy často pijí potají doma, aby se zbavily vnitřního napětí. (Marhounová, Nešpor, 1995, s. 66-71)

### **1.3 Dílčí závěr**

Ve této kapitole jsem se vyjádřila k základním pojmům spojených s uvedenou problematikou, popsala jsem vývoj, charakteristiku a členění SPJ, a s tím související hodnotící systém. V kapitole členění patologických jevů jsem se podrobněji zabývala nezaměstnaností, rasismem, xenofobií a závislostí na alkoholu, protože je považuji za závažné společenské problémy, které je nutně efektivně řešit.

## **2. Prevence sociálně patologických jevů**

### **2.1 Příčiny a podmínky vzniku sociálně patologických jevů**

Kriminalita jako sociálně patologický jev s nejvyšší mírou závažnosti provází celý společenský vývoj. Vždy znepokojovala jednotlivce i celou společnost, co do počtu páchaných trestných činů, tak i způsobu jejich provedení. S rozvíjením nejrůznějších oborů lidské činnosti docházelo i k pronikání kriminality do nových sfér činnosti člověka. Tyto skutečnosti nutně vedou k úvahám o kvalitě vztahu člověka k člověku, jeho hodnotové orientace a též o vztahu skupin uvnitř společnosti a o faktorech, které tyto vztahy ovlivňují

v podmínkách vývoje lidské společnosti. Proto vyvstává celá řada otázek, směřujících nejen ke zjištění příčin a podmínek kriminality, ale i k možnostem její kontroly.

Názory na příčiny a podmínky kriminality procházejí dlouhodobým vývojem a nejsou jednoznačné, protože kriminalita je společenský jev, který je multifaktorově podmíněn a každé poznání je závislé na získání dostatečného množství kvalitních informací. Na rozdíl od přírodních jevů, kde je příčina vesměs lépe poznatelná a definovatelná, ve sféře sociálních jevů mizí přímočará souvislost mezi příčinou a následkem. Zejména příčina bezprostředně nevyvolává vždy jen jeden konkrétní následek. Je to způsobeno tím, že jednotlivci i skupiny lidí jsou vybaveni vědomím i různou mírou a kvalitou osobnostních vlastností. Navíc je třeba vzít v úvahu, že příčin zde působí zpravidla více a že trestná činnost, jakožto společenský jev je výsledkem multifaktorového působení.

Za podmínku trestné činnosti pak považujeme zejména situace, které usnadňují příčině její působení. Mezi příčinou a podmínkou je i užší vzájemně zaměnitelný vztah a vztah vzájemně se podmiňující. Neřešená podmínka kriminality se může stát příčinou a naopak neúčinný trest může vyvolat recidivní trestnou činnost.

Lidské poznání se neustále vyvíjí a prohlubuje své znalosti příčin a následků a tento proces nemůže být nikdy završen. Nekonečnost poznávacího procesu není však limitována jen nekonečností lidského poznání, ale i vývojem okolního světa a člověka samotného. Příčiny a jejich účinky existují bez ohledu na to, zda a do jaké míry je v dané časové etapě poznáme.

Při zkoumání příčin kriminality vycházíme z toho, že trestný čin je výsledkem vztahu mezi člověkem jako subjektem a různými objekty jeho prostředí. To znamená, že stejně jako předmětem útoku může být jiný člověk, tak to mohou být i hodnoty člověkem vytvořené (materiální, duchovní, kulturní) anebo mu dané (příroda, vesmír).

Jedna z nejznámějších teorií, pokoušejících se podat vysvětlení vzniku sociálních deviací je teorie etiketizace (nebo labeling: angl. label – nálepka, někdy stigmatizace: řec. stigma – znamení, znak, čes. nálepkování, značkování). Tato teorie říká, že je nutno odlišit

objektivní porušení normy a deviaci jako důsledek interpretace a hodnocení. Deviace není tedy prostým porušením normy, ale zhodnocením určitého konkrétního chování jako deviantního určitou částí veřejnosti (např. vychovatel adresuje dítěti výroky typu „rosteš pro kriminál“). Tento značkovací akt je pro posuzování určitého chování jako deviantního podstatnější, než samo porušení normy. Pod tlakem sociálního očekávání se jedinec či skupina přizpůsobuje a ztotožňuje s vnucenou rolí (např. „problémové dítě“). Opakující se proces nálepkování může podnítit rozvoj deviantní kariéry.

Jako každá teorie vzniku sociálních deviací, stejně etiketizační teorie nepředstavuje univerzální vysvětlení. Ve spojitosti s teorií etiketizace se objevují pojmy primární deviace, která představuje porušení normy na základě původního podnětu (např. nadužívání alkoholu jako reakce na ztrátu zaměstnání) a sekundární deviace, která bývá důsledkem reakce jedince na chování druhých, na jejich označení či projevený postoj (dítě se identifikovalo s přisouzenou rolí „problémového dítěte a chová se podle očekávání svého okolí). (Smělková, IMS Brno 2007, s. 35-36)

## 2.2 Prevence

Sociální prevence znamená předcházení vzniku nežádoucím sociálním jevům. Předcházení nepříznivým důsledkům některých negativních jevů je z různých hledisek (sociálních, ekonomických, zdravotních spod.) výhodnější než zákroky proti již vniklým problémům. Známe tři typech preventivních opatření:

Primární prevence zahrnuje vytváření a zabezpečování optimálních podmínek pro sociální vývoj jedince. Je zaměřena na celou populaci (např. činnost volnočasových center). Primární prevencí rozumíme koncepční, komplexní, cílený, plánovitý, flexibilní a efektivní soubor opatření, odborných činností a nabídek, zaměřený na posilování a rozvoj společensky žádoucích postojů, hodnot, zájmů, forem zdravého životního stylu, chování a jednání jednotlivců i skupin.

Sekundární prevence má zachytit poruchu sociálního (tělesného, duševního) vývoje v počátečním stadiu, zajistit potřebná opatření pro ohroženého jedince a zabránit rozšíření negativního jevu mezi jedince jiné (např. děti a mládež experimentující s drogami). Tuto prevenci realizují např. kontaktní centra.

Terciální prevence má předcházet zhoršování stavu a recidivám a má snižovat negativní důsledky sociálně patologických jevů. Je zacílena na jedince či skupiny, u nichž problém existuje (např. výměna jehel drogově závislým).

Prevence sociálně patologických jevů obecně sleduje cíle:

- předcházet vzniku a dalšímu šíření těchto jevů, vytvořit prostor (informační, realizační) pro vlastní aktivity v oblasti prevence
- eliminovat rizika či příležitosti sociálně deviantního chování
- zvýšit odolnost jedinců či skupin vůči sociálně patologickým jevům

Zkušenosti a výzkumy jednoznačně ukázaly, že prevence musí vycházet z místních podmínek a že při jejím zajišťování se má myslet globálně, ale jednat lokálně. K tomu je třeba zmapovat terén a na základě získaných informací určit další strategii a taktiku prevence. Po vyhodnocení získaných údajů je třeba vypracovat program prevence. Prevence musí být prováděna citlivě, ať už se jedná o situační prevenci zaměřenou na majetkovou kriminalitu, prevenci viktimmnosti týkající se skupin ohrožených kriminálním a sociálně patologickým jednáním druhých, či prevenci sociální zaměřenou na děti, mládež a rodinu, prováděnou ve školách, na učilištích i ve volném čase. Program prevence musí být variabilní a otevřený, aby mohl reagovat na nejrůznější změny. Při realizaci programu prevence je nutné využít kombinaci profesionálního a laického prvku. (*Sociální politika 2/2000, s. 9-10*)

Ráda bych blíže specifikovala prevenci v oblasti nezaměstnanosti, projevů xenofobie a rasismu, v oblasti závislostí, konkrétně závislosti na alkoholu a prevenci pokud se týká sexuálního zneužívání dětí.

## Prevence nezaměstnanosti

Prevenčí nezaměstnanosti rozumím především jako podporu zaměstnanosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí, mimo rámec aktivní politiky zaměstnanosti zabezpečované úřady práce, realizuje tři druhy podpor zaměstnanosti ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvestem.

### 1) Investiční pobídky v gesci MPSV

MPSV má v gesci dvě z pěti investičních pobídek – podporu tvorby nových pracovních míst a podporu školení a rekvalifikace zaměstnanců. Investiční pobídky jsou obecně zaměřeny na podporu high-tech výroby a dovoz kapitálu.

Podpora tvorby nových pracovních míst

- výše podpory činí 200 tis. Kč na jedno nové pracovní místo zřízené na území okresu s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR, pro žádosti předložené určené organizaci dle § 3 zákona č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách do 28. února 2009.
- výše podpory činí 50 tis. Kč na jedno nové pracovní místo zřízené na území okresu s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR.

Podpora rekvalifikace a školení zaměstnanců

- je poskytována pouze na území okresů s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50% vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR,
- ve výši 35 % z nákladů vynaložených na rekvalifikace a školení.

## 2) Rámcový program pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb

Cílem Programu je podpora hospodářského rozvoje ČR formou podpory projektů do progresivních technologií a aktivit s vysokou přidanou hodnotou, vedoucích ke zvýšení konkurenceschopnosti v oblasti inovací, informačních technologií a strategických služeb, podpora vytváření nových pracovních míst a podpora zvyšování a změny kvalifikace zaměstnanců.

MPSV v rámci Programu poskytuje dotace na částečnou úhradu nákladů na školení a rekvalifikace zaměstnanců na nově vytvořených pracovních místech (MPO v rámci programu poskytuje souběžně dotaci na podnikatelskou činnost).

Základní podmínkou pro účast v tomto programu, resp. čerpání dotace na rekvalifikace a školení zaměstnanců, je:

- minimální výše investice činí 10 mil. Kč,
- požadovaný minimální počet vytvořených pracovních míst se liší dle druhu center, tj:
  - 20 míst u center pro vývoj software a expertních či řešitelských center,
  - 30 míst u technologických center,
  - 50 míst u high-tech opravárenských center a center sdílených služeb,
  - 100 míst u center zákaznické podpory.

Další z nástrojů prevence nezaměstnanosti je aktivní politika zaměstnanosti. Je to souhrn opatření směřujících k zajištění maximálně možné úrovně zaměstnanosti. Aktivní politiku zaměstnanosti zabezpečuje ministerstvo a úřady práce; podle situace na trhu práce spolupracují při její realizaci s dalšími subjekty. Nástroje, jimiž je realizována aktivní politika zaměstnanosti, jsou zejména



- a) rekvalifikace,
- b) investiční pobídky,
- c) veřejně prospěšné práce,
- d) společensky účelná pracovní místa,
- e) příspěvek na zapracování,
- f) příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.

a) rekvalifikací se rozumí získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování nebo obnovování. Za rekvalifikaci se považuje i získání kvalifikace pro pracovní uplatnění fyzické osoby, která dosud žádnou kvalifikaci nezískala. Při určování obsahu a rozsahu rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která má být rekvalifikována formou získání nových teoretických znalostí a praktických dovedností v rámci dalšího profesního vzdělávání. Rekvalifikace se uskutečňuje na základě dohody mezi úřadem práce a uchazečem o zaměstnání nebo zájemcem o zaměstnání, vyžaduje-li to jejich uplatnění na trhu práce. Za účastníka rekvalifikace hradí úřad práce náklady rekvalifikace a může mu poskytnout příspěvek na úhradu prokázaných nutných nákladů spojených s rekvalifikací.

b) investiční pobídky jsou nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti, kterým se u zaměstnavatele, kterému bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky podle zvláštního právního předpisu, hmotně podporuje vytváření nových pracovních míst a rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců.

c) veřejně prospěšnými pracemi se rozumí časově omezené pracovní příležitosti

spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, které vytváří zaměstnavatel nejdéle na 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, a to i opakovaně, k pracovnímu umístění uchazečů o zaměstnání. Pracovní příležitosti jsou vytvářeny na základě dohody s úřadem práce, který na ně může zaměstnavateli poskytnout příspěvek.

d) společensky účelnými pracovními místy se rozumí pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s úřadem práce a obsazuje je uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Společensky účelným pracovním místem je i pracovní místo, které zřídil po dohodě s úřadem práce uchazeč o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti. Na společensky účelná pracovní místa může úřad práce poskytnout příspěvek.

e) příspěvek na zapracování může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, pokud zaměstnavatel přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému úřad práce věnuje zvýšenou péči.

f) příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, pokud zaměstnavatel přechází na nový podnikatelský program a z tohoto důvodu nemůže zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby.

## **Prevence projevů xenofobie a rasismu**

Projevy xenofobie a rasismu se například snaží vyřešit Program integrace. Cílem programu integrace je bezkonfliktní soužití, přesněji řečeno koexistence, která na jedné straně zajistí plnou participaci všech obyvatel ve sférách života společnosti

a na fungování státu a jeho institucí, zároveň však uchová a plně ochrání chtěnou odlišnost jednotlivých participujících částí. Cílem je zásadní posílení společenské soudružnosti, eliminace kolektivního i individuálního sociálního a společenského vyloučení založeném na etnickém, národnostním či rasovém původu a příslušnosti. Veřejnost – až po jednotlivého občana – se musí dozvědět, co má dělat, co dosud dělala špatně a co pro řešení udělají samotní diskriminovaní. Xenofobie a distance nejsou pocitem úradů, ale jednotlivců. Vysvětlení změny přístupu musí vést proto až k jednotlivému občanovi. (Večerka, 1999, s. 500)

## **Prevence alkoholismu**

Musíme mít na paměti, že v praxi se setkáváme s faktem zkřížené závislosti, např. závislosti na alkoholu a jiných látkách nebo alkoholu a hráčství. Je třeba si uvědomit, že jeden typ závislosti podporuje druhý. Důležitou roli v oblasti prevence hraje škola prostřednictvím výchovy, která musí být prováděna jako kontinuální proces, přiměřená věkovým kategoriím a skupinám, opřená o oblíbené a směřodatné osoby, názorné přístupy a neformální diskusi, podle potřeby spojená s primární prevencí jiných sociálních a zdravotních rizik s výchovou k občanské zodpovědnosti a ke zdravému životnímu stylu, schopná zapojit rodinu žáka a zlepšit její schopnost komunikovat o problémech a vyrovnávat se s nimi

Odborná pomoc může být jednorázová, ambulantní a ústavní. Jednorázová pomoc, probíhající nejen v ambulancích, ale i poradnách a ostatních zařízeních, mívá nejčastěji podobu rozhovoru. Ambulantní péče může být realizovaná v rozsahu několika měsíců až několika let. Ústavní léčba je buď krátkodobá (zhruba 10 dnů, využitých k překonání odvykacích obtíží a zlepšení tělesného stavu), středně dlouhá (od několik týdnů do několika měsíců) nebo dlouhodobá (zahrnující několik let). Na dlouhodobou léčbu se specializují některé terapeutické komunity. Odbornou pomoc lze vyhledat například: v ambulancích

dětské a dorostové psychiatrie, v pracovištích linek důvěry, v centrech krizové intervence, v pedagogicko-psychologických poradnách. V oblasti pomoci lidem závislým na alkoholu vznikla také řada nadací např. STOP-ALCO, nadace shromažďující finanční prostředky pro zachování léčebného systému a léčebného režimu k podpoře žen závislých na alkoholu. (Marhounová, Nešpor, 1995, s. 80-81)

## **Prevence sexuálního zneužívání dětí**

V oblasti prevence tohoto problému se hodně vykonalo, především v oblasti primární prevence. A to hlavně informovaností v řadách široké veřejnosti se stále aktivnější účastí médií. Rovněž zainteresované resorty i různé dobrovolné organizace se snaží o odborné poučení, vzdělávání i osvojení si příslušných zkušeností a dovedností na všech úrovních prevence. Stále významnější jsou v této oblasti aktivity resortu školství ať již mezi dětmi nebo mezi učiteli. Také zdravotníci zde věnují tomuto problému zvýšenou pozornost stejně tak jako sociální pracovníci a orgány činné v trestním řízení. Významnou roli v tomto směru hrají ve všech těchto oblastech nestátní organizace, jež zřizují nejrůznější zařízení, zabývající se klinicky interdisciplinárně touto problematikou a její prevencí.

V roce 1992 vzniklo Dětské krizové centrum v Praze, zajišťující nepřetržitou službu s následujícími službami – horká linka, ambulantní zařízení, možnost azylu pro děti a práce v terénu. Vedle linek bezpečí v různých městech vznikla celostátní Linka bezpečí, kam je možné dovolat se bezplatně z celé republiky a požádat o radu či pomoc. Vznikla též celá řada azylových domů pro matku a dítě, jejichž činnost rovněž otevřela řadu problémů při řešení kritických situací dětí. (Dunovský, Trojan, Weiss, 1997, s. 96-97)

V mezinárodním právu existuje Mezinárodní úmluva o právech dítěte, v ní se státy zavazují použít všechny přiměřené legislativní, administrativní, sociální a výchovné prostředky k ochraně dítěte. Dále též existuje Světové prohlášení o přežití, ochraně a vývoji dětí, a Plán činnosti k realizaci tohoto prohlášení ze Světového summitu o dětech. V roce

1992 byl komisí pro lidská práva Organizace spojených národů přijat Program činnosti proti prodeji dětí, dětské prostituci a dětské pornografii.

Obecné prostředky na poli práva v dané oblasti zahrnují:

1. vysoké tresty pro klienty, prostředníky, spoluviníky, kuplíře
2. právní úpravy pro nové druhy technologie, kterou lze použít pro získání dětí
3. přísnější dodržování zákonů a právní pomoc pro oběti
4. ratifikace relevantních mezinárodních nástrojů (Dunovský, Trojan, Weiss, 1997, s. 22-23)

## **2.3 Dílčí závěr**

Ve své druhé kapitole jsem se vyjádřila k prevenci SPJ, jejímu systému, struktuře a efektivnosti. Při zpracování této oblasti jsem dospěla k názoru, že je velmi důležité působit co nejdříve a co nejintenzivněji všude tam, kde jednání společnosti začíná vykazovat znaky SPJ a zabránit rozšíření negativního jevu mezi jedince. Je nutné předcházení vzniku nežádoucím sociálním jevům, je to výhodnější než zákroky proti již vniklým problémům.

# **3. Evropská unie**

## **3.1 Historické souvislosti**

## **Návrhy na evropskou spolupráci ve středověku**

Jednou z prvních osobností zabývajících se možností institucionální spolupráce evropských panovníků byl francouzský a politický reformátor Pierre Dubois (1250-1320). Jeho návrh z let 1306-1308 byl založen na myšlence vzniku stálého shromáždění šlechticů, které mělo společně s konzultacemi panovníků zabránit možným konfliktům. Bezprostředním motivem PD byl pokus o zajištění větší politické a hlavně vojenské homogenity Evropy ohrožené stále častějšími arabskými nájezdy. Bezpečnostní záruky byly rovněž motivem pro českého panovníka Jiřího z Poděbrad (1420-1471). Jeho záměr byl postaven na vytvoření „Unie evropských států“ se společným legislativním orgánem a soudním dvorem.

Je zřejmé, že hlavním motivem sjednocení ve zmíněných návrzích bylo především zajištění efektivní obrany evropských křesťanských zemí. Politická integrace byla spíše jejím předpokladem a vědomí její důležitosti následovalo až za primární vojensko-strategickou potřebou. Návrhy prvních integračních útvarů na území Evropy je proto možné charakterizovat také jako zárodky mezinárodních organizací se speciálním cíli. (*Fiala, Pitrová, 2003, s. 32*)

## **Novověké koncepce evropského sjednocení**

V 17. století se však myšlenka integrace stala objektem zájmu nejen politických představitelů, ale i filozofů a náboženských myslitelů, což rozšířilo původní obranné důvody ke sjednocení. Koncepce integrace Evropy začaly rovněž odrážet potřebu

reprezentovat rozdílné politické zájmy v nadnárodním shromáždění, jehož zastupitelský princip korespondoval s rozvíjející se ideou parlamentarismu.

Příkladem tohoto proudu integračních modelů může být katolický myslitel a diplomat abbé de Saint-Pierre (1658-1743), který předložil roku 1713 koncepci „Konfederace evropských panovníků“ založenou na konfедераčním principu. Východiskem návrhu bylo Saint-Pierrovo přesvědčení o nedostatečném zajištění bezpečnosti Evropy prostřednictvím bilaterálních smluv. Konfederace evropských panovníků měla znamenat závazek věčného spolenectví a slib řešit nadále konflikty výhradně mírovou cestou. V centru pozornosti projektu abbého de Saint-Pierra byla společná obrana hrazená z finančních shromažďovaných podle prosperity zúčastněných zemí. Abbé de Saint-Pierre vložil zásadní pravomoci do rukou shromáždění disponujícího možnostmi sankcionovat člena konfederace v případě přestupku.

Myšlenkou evropské federace se zabýval také německý filozof Imanuel Kant (1724-1804). Ve své knize „Idea věčného míru“ z roku 1795 podmínil klidný život v Evropě zřízením federace. Předpokladem pro tuto formu politického uspořádání se podle Kanta stalo přijetí evropské ústavy a zajištění unifikovaného právního systému. Překlenutí a odstranění politické roztržstěnosti a kulturní heterogenity v Evropě se stalo hlavním motivem vytváření koncepcí pro politické myslitele a filozofy. Model „společné Evropy“ měl pomoci zastřešit kulturně sociální rozdílnosti jednotlivých zemí. Snaha vybudovat evropskou nadnárodní strukturu rovněž vycházela z úsilí prosadit a rozšířit křesťanský ideál jednoty. (*Fiala, Pitrová, 2003 s. 33*)

## **Počátky evropské integrace**

Nepřímým výsledkem působení profederálně orientovaných hnutí bylo v roce 1949 založení Rady Evropy. Vzhledem k mezivládnímu charakteru této organizace se však nedalo o tom hovořit o tom, že by profederální síly dosáhly svých cílů a byly s výsledkem spokojeny. Zastánci nadnárodní spolupráce proto i nadále na počátku studené války

upozorňovali na potřebu jednotného postupu západoevropských zemí, mezi nimiž přetrvávala nedůvěra v politických vztazích a protekcionistické řízení ekonomik. Marshallův plán a následně vznik OEEC sice významnou měrou přispěly k zahájení ekonomické obnovy Evropy, nicméně stále se nejednalo o užší integrační vazby, o které usilovala především Francie a země Benelluxu. (*Fiala, Pitrová, 2003, s.32*)

### **3.2 Vstup ČR do společenství zemí EU**

Česká republika zahájila v březnu 1998 jednání o přistoupení k Evropské unii. Součástí jednání o přistoupení k Evropské unii bylo též převzetí *acquis* týkající se justice a vnitřních věcí a *acquis* Schengenu. Stanovisko České republiky k těmto otázkám bylo vyloženo v Pozičním dokumentu.

V Pozičním dokumentu se konstatovalo, že Česká republika je připravena převzít a implementovat schengenské *acquis* ke dni vstupu do Evropské unie, to je 1.1. 2003.

Poziční dokument uvádí též konkrétní opatření podniknutá v České republice s cílem zesílit boj proti terorismu a organizovaného zločinu, potírat drogovou kriminalitu, jakož i roky směřující k posílení policejní a celní spolupráce, a soudní spolupráce v trestních s občanskoprávních věcech. (*Had, 2001, s. 85-86*)

### **3.3 Problémy sociální politiky EU**

Rozvoj agendy sociální politiky je důsledkem úsilí o zlepšení kvality života občanů EU a bezesporu patří k nejsledovanějším projevům evropského integračního procesu ze strany veřejnosti v členských státech. Současně je však sociální politika jednou



z nejkontroverznějších činností Společenství a podle britské politoložky Laury Cramové je dokonce oblastí, kde se nejmarkantněji projevuje rozpor mezi závěry Evropské rady a následnou ochotou členských států odsouhlasit původně deklarované cíle ve formě konkrétních směrnic.

## **Dva přístupy k evropské sociální politice**

Obtíže vzniklé při vytváření společné sociální politiky jsou dány základním rozparem v přístupu k sociálním otázkám. Členské země Společenství se prakticky od počátků spolupráce v sociální oblasti nemohou shodnout na strategii vytváření sociálních opatření a na míře intervence. Vcelku je možné identifikovat dva základní přístupy k evropské sociální politice zastávané jednotlivými státy.

Na straně jedné je to maximalistická koncepce reprezentovaná např. Německem nebo Francií a později také Komisí vedenou Jacquesem Delorse. Tento přístup k sociálním otázkám předpokládá co možná nejužší sladění parametrů sociálního zabezpečení na evropské politické rovině, a to včetně určení přesných podmínek vedení sociálního dialogu mezi zaměstnavateli a zaměstnanci.

Na straně druhé stojí koncepce podporovaná prozatím nejvýrazněji Velkou Británií. Podle tohoto modelu má být členským státům ponechán dostatek prostoru pro autonomní jednání a sladěny mají být pouze nezbytná bezpečnostní opatření, hygienická pravidla a kvalifikační předpoklady. Další otázky a podmínky působení pracovních sil, a tudíž i odpovídající náklady mají být výhradně v kompetenci členských zemí. (*Fiala, Pitrová, 2003, s. 460*)

## **Společenství a národní státy v oblasti sociální politiky**

Utváření a podoba sociální politiky ve Společenství zůstávaly poznamenány růzností koncepcí sociálního rozvoje. Jak upozorňují například Stephan Leibfried a Pual

Pierson není sociální politika ve Společenství federalizována, ale naopak vykazuje určité minimalistické tendence. K projevům tohoto „minimalismu“ patří podle těchto autorů zachování odpovědnosti členských států za implementaci ustanovení harmonizujících sociální politiku. Nadnárodní centrum Společenství nemá kompetence zasahovat do problematiky sociální politiky v členských státech a nedisponuje ani potřebným aparátem k administraci jednotlivých sociálních systémů v členských zemích. Nebyly také vytvořeny žádné formy přímých plateb občanů vůči nadnárodnímu centru. Společenství se na financování harmonizace sociální politiky podílí pouze prostřednictvím vybraných programů ESF.

Na druhé straně však Leibfried s Piersonem upozorňují na narušení autonomie rozhodování členských zemí, které sice zůstávají nadále hlavními aktéry sociální politiky, ale jsou současně omezeny závazky danými samotnou povahou politického jednání v mnoha úrovních, tedy v rovině regionální, národní a nadnárodní. Členské země jsou tedy v situaci, kdy jsou na jedné straně odpovědné za sociální politiku v jednotlivých zemích, ale současně jsou v důsledku společného postoje přijatého na nadnárodní úrovni omezeny ve volbě nástrojů.

Členské země Společenství jsou tedy v sociální agendě posupně stále více omezovány ze strany orgánů Společenství. Důvodem, proč státy akceptují tento trend, je fakt, že sociální problematika má úzkou vazbu na koncepci společného trhu. Sociální politika je přímo svázána s volným pohybem pracovních sil. Realizace této části společného trhu předpokládá vytvoření podmínek pro mobilitu pracovní síly a hlavně garanci základních pravidel jejich působení např. z hlediska bezpečnosti práce. Současně je prostřednictvím sociální politiky nezbytné reagovat na strategii obchodních subjektů, které vzhledem k možnosti volného pohybu kapitálu a investic rozhodují v rámci své podnikatelské rozvahy také o místě svého působení. Jedním z faktorů ovlivňujících jejich volbu je i kvalita pracovní síly a náklady na pracovní sílu. Např. garance velkých sociálních jistot, které by znamenaly odliv kapitálu, a tím i zaměstnaneckých příležitostí, mohou zpětně narušit rovnováhu společného trhu. (*Fiala, Pitrová, 2003, s. 461*)

## **Postavení a úloha sociálních a hospodářských práv**

V případě sociálních práv stát od začátku vystupuje v pozici aktivní, totiž bere na sebe celé „břemeno“ konkrétních povinností.

Jejich realizace je nesrovnatelně komplikovanější nežli u osobních a politických práv a je ovlivněna do značné míry vyspělostí ekonomiky a dalších objektivních podmínek, jež nezáleží pouze na politické vůli státu. Je tomu tak proto, že stále přervávají podstatné rozdíly právě v hospodářské a sociální oblasti, pramenící nejen z odlišnosti ve vyspělosti ekonomik jednotlivých států, ale i z důvodu různých přístupů jednotlivých zemí sedmadvacítky k úloze státu ve vztahu k jednotlivci v sociální a ekonomické sféře.

Relevantní instrument v této oblasti jsou Evropská sociální charta a Komunitární charta základních sociálních práv pracovníků.

Ačkoliv tyto dvě charty o sociálních právech jsou často ve sdělovacích prostředcích zaměňovány, dokonce i ze strany politiků lze se setkat s jejich stejným označením a paušálním pojmenováním jako „Evropských sociálních chart“, ve skutečnosti se jedná o naprosto odlišné nástroje, vytvořené v rámci různých mezinárodních organizací a majících rozdílnou povahu a účinky.

Evropská sociální charta je právní nástroj vytvořený v rámci Rady Evropy. Má formu mezinárodní smlouvy, otevřené k podpisu členskými státy RE.

Komunitární charta je politickou deklarácí záměrů hlav států a vlád členských zemí. Z tohoto hlediska musí být posuzován její charakter i účinky. Tento specifický nástroj úpravy sociálních a ekonomických práv na komunitární úrovni nezakládá právně závazné povinnosti pro orgány či instituce ES/EU, ani pro členské státy. Nejedná se o smlouvu, ale naopak o právně nezávaznou deklaráci. (*Šišková, 2008, s.184- 185*)

### 3.4 Struktura Evropské unie

Evropská unie stojí na tzv. třech pilířích, definovaných Maastrichtskou smlouvou z února 1992. První pilíř zahrnuje hospodářskou spolupráci EU a tvoří jej tři dříve vytvořená společenství – Evropské společenství uhlí a oceli, Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii. Druhý pilíř zahrnuje společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a třetí pilíř oblast justice a vnitřní správu. (*Evropská unie, polský originál, 2003, s.18*)

Cíle třetího pilíře zahrnují azylovou politiku, boj proti drogám, boj proti mezinárodní kriminalitě, spolupráce v občanských a trestních záležitostech. Prostředky jsou Europol, který podporuje národní orgány trestního stíhání a bezpečnosti, zvláště při koordinaci vyšetřování a pátrání. Důležitým faktorem pro potírání zločinu je založení informační databanky. Dalšími prostředky jsou společný postoj, společné opatření, mezinárodní smlouva.

Na rozdíl od institucionalizace prvního pilíře druhý a třetí pilíř jsou postaveny na principech mezivládní spolupráce a dohody se zde dosahuje konsenzem všech členských států (*Evropská unie, publikace vyšla v rámci řady „Evropská dokumentace“, s. 21*)

### 3.5 Dílčí závěr

Ve třetí kapitole jsem popsala vznik a vývoj EU, vstup ČR k zemím EU a nastínila jsem dva přístupy k evropské sociální politice zastávané jednotlivými státy.

Utváření a podoba sociální politiky v EU jsou poznamenány růzností koncepcí sociálního rozvoje, sociální politika není federalizována. Členské státy si zachovávají odpovědnost za rozhodování a financování v oblasti sociální politiky, ale současně jsou

v sociální agendě postupně stále více omezovány ze strany společností. Ve svém zaměstnání jsem se setkala s tím, že to přináší určité problémy.

## **4. Projekty EU**

### **4.1 Význam a potřeba projektů**

Z fondů EU se podporují projekty veřejně prospěšné, které přispějí ke zlepšení sociálního a ekonomického prostředí v členských zemích a jejich regionech. Nejde v žádném případě o samoučelné finanční injekce do neziskového sektoru, soukromých firem, obcí, krajů či jakýchkoli jiných subjektů. Právě naopak - příjemci musí vždy prokázat a konkrétně doložit obecnou prospěšnost svého záměru.

Obecná prospěšnost je zde však chápána v širším smyslu, nejen jako sociální aktivity. Proto se rozhodně ze získávání podpory z evropských fondů nevylučují soukromé firmy žádající dotace např. na novou technologii, vzdělávání zaměstnanců apod. Všichni žadatelé však musejí doložit v projektové žádosti společenský přesah plánovaných aktivit jejich projektu. U soukromých firem často jde např. o podporu zaměstnanosti v regionu.

Projekt musí být v souladu se záměry operačního programu, z něhož chce žadatel čerpat prostředky.

#### **Určení vhodné výzvy**

Operační programy přijímají projektové žádosti v rámci tzv. výzev, tedy časově vymezených úseků určených k podání žádosti o dotaci. Pro úspěch je klíčové sledovat, jaké výzvy právě probíhají a také jaké jsou plánovány na nejbližší období.

#### **Zpracování projektové žádosti**

Projektová žádost představuje klíčový dokument, který rozhodne tom, zda bude žadatel se snahou získat finance z evropských fondů úspěšný či nikoli.

### **Logický rámec**

Přehledný materiál popisující krátce záměry projektu, dané do souvislosti s konkrétními činnostmi a výstupy jeho aktivit.

### **Studie proveditelnosti**

Studie proveditelnosti slouží k posouzení uskutečnitelnosti a životaschopnosti projektu. Popisuje finanční stránku všech aktivit a hodnotí efektivitu vynaložených prostředků.

### **Analýza nákladů a přínosů (CBA)**

Metodika pro vyhodnocení, co pozitivního projekt přináší a co si naopak bere jak po finanční stránce, tak po stránce společenské.

### **Rozpočet projektu**

Je nezbytný pro každou žádost o získání prostředků z fondů Evropské unie. Jeho význam tkví mimo jiné v tom, že se z něj vychází při závěrečném vyúčtování.

**Výběr subjektů**, jimž bude dotace udělena, probíhá podle hodnotících a bodovacích kritérií, která jsou předem veřejně dostupná.

## 4. 2 Fondy EU

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudružnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.

Evropská unie disponuje těmito fondy:

- Strukturální fondy:
  - Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
  - Evropský sociální fondy (ESF)
- Fond soudružnosti (FS)

### Operační program

Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí operační programy (dále jen „OP“), které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. Jsou to strategické dokumenty představující průnik priorit politiky hospodářské a sociální soudružnosti EU a individuálních zájmů členských států.

Česko si pro nynější období vyjednalo 26 operačních programů. Osm z nich je zaměřeno tématicky (např. na dopravu, vědu a vzdělávání, zaměstnanost, životní prostředí) a sedm zeměpisně (na Středočeský kraj, Střední Moravu, Moravskoslezsko atd.) Ostatní OP umožňují přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci či zajišťují technické, administrativní a výzkumné zázemí realizace politiky soudružnosti.

**Evropský sociální fond (ESF):** podporovány jsou neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

## **EQUAL**

Iniciativa Společenství EQUAL je jednou ze čtyř iniciativ Společenství, které jsou v programovacím období 2000 - 2006 spolufinancované ze Strukturálních fondů. Iniciativa Společenství EQUAL spolufinancovaná z Evropského sociálního fondu (ESF) je jedním z nástrojů na dosažení cílů Evropské strategie zaměstnanosti (ESZ). Evropská komise vyhlásila Iniciativu Společenství EQUAL v návaznosti na Iniciativy Společenství ADAPT a EMPLOYMENT implementované v minulém programovacím období.

Iniciativa Společenství EQUAL se od hlavních forem pomoci z ESF (Operačního programu pro Cíl 1, Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3) liší vedle inovativnosti a mezinárodní spolupráce také tím, že se realizuje na celém území všech členských států, tj. jak na územích pokrytých Cílem 1 (regiony s HDP/ob. < 75% HDP/ob. EU), tak pokrytých Cílem 3 (ostatní regiony).

Hlavním cílem Iniciativy Společenství EQUAL je přispívat k zajištění rovného přístupu k zaměstnání prostřednictvím hledání a ověřování postupů potlačujících diskriminaci a nerovnost při práci a při hledání zaměstnání. Jde o iniciativu, která je součástí strategie zaměstnanosti EK a pro členské země EU je financována z ESF.

Iniciativa EQUAL podporuje na celém území EU mezinárodní spolupráci při vývoji a prosazování nových nástrojů boje se všemi formami diskriminace a s nerovnostmi na trhu práce. Cílem Iniciativy je tedy vyvinout a prosadit nástroje na podporu příslušníků



znevýhodněných skupin (dlouhodobě nezaměstnaných, nízkokvalifikovaných, absolventů škol, starších občanů, osob se zdravotním postižením, etnických menšin, žen, azylantů apod.), kteří se střetávají s diskriminací či nerovným zacházením buďto přímo v zaměstnání nebo při hledání zaměstnání. Jedna z tématických oblastí Iniciativy Společenství EQUAL je zaměřena pouze na problematiku sociálního začleňování a pracovního uplatnění žadatelů o azyl.

Tématický přístup, dle kterého musí být v CIP EQUAL každého členského státu EU vybrány podporované oblasti ze společného seznamu tématických oblastí, umožňuje nalézt rozvojová partnerství zabývající se obdobnou problematikou v jiné zemi a tedy i využít stávajících zkušeností dané země s řešením obdobných problémů. Tento společný seznam vyhlásila EK pro všechny členské i nečlenské státy EU, které se do tohoto celoevropského programu zapojily. Celkem bylo vyhlášeno devět tématických oblastí - osm vyhlášených tématických oblastí navazuje na čtyři původní pilíře ESZ a deváté téma je vyhlášeno ve vazbě na specifické potřeby žadatelů o azyl.

Vyhlášenými tématickými oblastmi jsou:

**V rámci I. pilíře ESZ: Zlepšování zaměstnatelnosti:**

1. Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné;
2. Překonávání rasismu a xenofobie ve vztahu k trhu práce;

**V rámci II. pilíře ESZ: Rozvoj podnikání:**

1. Otevírání procesu zakládání podniků vůči všem prostřednictvím poskytování nástrojů potřebných pro zakládání podniků a pro identifikaci a využívání nových příležitostí pro rozvoj zaměstnanosti v městských a venkovských oblastech;
2. Posilování sociální ekonomiky (třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality práce;

**V rámci III. pilíře ESZ: Podpora adaptability:**

1. Podpora celoživotního učení a postupů směřujících k zaměstnávání osob ohrožených diskriminací a nerovností ve vztahu k trhu práce;

2. Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií;

**V rámci IV. pilíře ESZ: Rovné příležitosti mužů a žen:**

1. Sledování rodinného a pracovního života a reintegrace mužů a žen do trhu práce, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb;
2. Snižování rozdílů mezi uplatňováním mužů a žen na trhu práce;

**Samostatně vymezené téma:**

1. Pomoc žadatelům o azyl v jejich integraci na trhu práce.

**Projekt Equal pomohl dosud zajistit zaměstnání, rekvalifikaci nebo studium téměř třem stovkám pražských Romů**

Na projektu se podílí se 6 partnerských organizací - občanská sdružení Slovo 21, Romea a R-Mosty, Magistrát hl. m. Prahy, Úřad m. č. Praha 3 a ZŠ Havlíčkovo náměstí. K 1. březnu 2008 prošlo projektem celkem 1 406 klientů a dosud již 299 z nich bylo zaměstnáno, rekvalifikováno nebo přijato na střední a vysoké školy.

**Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost**

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen „OP LZZ“) je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech. Žádat o podporu mohou poskytovatelé sociálních služeb, vzdělávací a poradenské organizace,

zaměstnavatelé, orgány státní správy, kraje, obce, svazky obcí a jejich asociace, orgány služeb zaměstnanosti a další. Řídícím orgánem OP LZZ je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

OP LZZ obsahuje **6 prioritních os** rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

### **Adaptabilita**

*Na prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 525,4 mil. €, tj. 28,6 % OP LZZ*

Např. další profesní vzdělávání podporované zaměstnavateli, tvorba nových vzdělávacích programů pro zaměstnance včetně přípravy podnikových lektorů a instruktorů, uplatňování pružných forem organizace práce apod.

### **Aktivní politika trhu práce**

*Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 605,8 mil. €, tj. 33,0 % OP LZZ*

Např. rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání, bilanční a pracovní diagnostika, podpora veřejně prospěšných prací a krátkodobých pracovních příležitostí, zajištění odborné praxe, podpora nových forem zaměstnání pro uplatnění žen a mladých lidí na trhu práce, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj speciálních doškolovacích programů pro pracovníky sítě bilančně diagnostických pracovišť pro potřeby služeb zaměstnanosti, tvorba, realizace a rozšíření specifických integrovaných školících programů pro společenskou (pracovní) integraci uchazečů o zaměstnání ohrožených sociální exkluzí, podpora institucionálního a metodického zázemí pro rozvoj systémů předvídání změn na trhu práce a zvládání postupných i náhlých změn v zaměstnanosti apod.

## **Sociální integrace a rovné příležitosti**

*Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 398,6 mil. €, tj. 21,7 % OP LZZ*

Např. poskytování sociálních služeb a podpora dalších nástrojů, které vedou k sociálnímu začleňování a k prevenci sociálního vyloučení, transformace pobytových zařízení pro cílové skupiny osob, zavádění procesu zvyšování kvality, kontroly a zajištění dostupnosti sociálních služeb, vzdělávací programy, kurzy, odborné vzdělávání pro sociálně vyloučené, poradenské programy k aktivizaci a motivaci sociálně vyloučených při vyhledávání zaměstnání, poradenství pro zaměstnavatele v oblasti netradičních zaměstnání pro ženy, nediskriminačního přístupu, zpřístupnění nabídky dalšího vzdělávání, rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pro ženy, rozvoj distančních forem vzdělávání apod.

## **Veřejná správa a veřejné služby**

*Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 195,1 mil. €, tj. 10,6 % OP LZZ*

Např. zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě, včetně vzdělávání zaměstnanců úřadů veřejné správy, politiků včetně zastupitelů územních samosprávných celků, metodiků a školitelů pro veřejnou správu, aplikace moderních metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti veřejné správy a veřejných služeb apod.

## **Mezinárodní spolupráce**

*Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 39,0 mil. €, tj. 2,1 % OP LZZ*

Např. výměna zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy v otázkách týkajících se věcného zaměření ESF, vznik tématických sítí, zaměřených na řešení specifického problému apod.

### **Technická pomoc**

*Na prioritní osu 6 je z fondů EU vyčleněno 73,5 mil. €, tj. 4,0 % OP LZZ*

Financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OP VaVpI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod.

## **4.3 Oblasti podporované v rámci projektů financovaných z fondů EU**

### **Rozvoj dopravy a dopravní infrastruktury**

Např. výstavba a opravy silnic, železnic, dálnic, obchvatů, říční infrastruktury, budování přestupních terminálů integrované veřejné dopravy, nákupu dopravních prostředků městské hromadné dopravy apod.

### **Ochrana životního prostředí**

Např. budování čistíren odpadních vod, rozvodných sítí pitné vody, výsadba regenerační zeleně, instalace větrných elektráren, budování systémů odděleného sběru odpadů, investiční podpora vzdělávacích, poradenských a informačních center environmentálního vzdělávání apod.

### **Rozvoj měst a obcí, přeshraniční spolupráce**

Např. úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně, infrastruktura pro poskytování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb, infrastruktura

pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, přeshraniční spolupráce v oblasti rozvoje mezilidských vztahů, společenských a kulturních aktivit, regenerace bytových domů apod.

### **Rozvoj cestovního ruchu**

Např. rozvoj kapacit ubytovacích zařízení, vybudování, rekonstrukce a obnova skanzenů, muzeí apod., budování cyklostezek a cyklotras s využitím pro cestovní ruch, prezentace turistických destinací apod.

### **Rozvoj lidských zdrojů**

Např. rekvalifikační kurzy pro nezaměstnané, poskytování sociálních služeb, zvyšování kvality výuky cizích jazyků, vytvoření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, inovace vzdělávacích programů, vzdělávání pracovníků výzkumu a vývoje, podpora dalšího vzdělávání apod.

### **Zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnou správou a samosprávou**

Např. výstavba datových sítí pro potřeby služeb veřejné správy, zavádění moderních metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti veřejné správy apod.

### **Podpora podnikání, vědy a výzkumu**

Např. podpora při zakládání podniků, nákupu výrobních technologií, podpora patentové aktivity podniků, vědeckovýzkumných institucí a vysokých škol, výstavba a další rozvoj existujících průmyslových parků, podpora rozvoje poradenství v oblasti eko-technologií a environmentálních systémů řízení, podpora marketingových služeb apod.

## **4.4 Projekty zabývající se SPJ v resortech státní správy**

V současné době už se prakticky ve všech sférách státní správy realizují projekty EU řešící sociálně patologickými jevy. Z ministerstev to jsou například Ministerstvo práce

a sociálních věcí a jeho podřízené organizace, to znamená úřady práce, dále pak Ministerstvo vnitra, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nebo Ministerstvo zdravotnictví. Okrajově zmíním některé projekty realizované v resortu Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství a Ministerstva vnitra. Podrobněji se budu zabývat resortem, ve kterém pracuji, Ministerstvem práce a sociálních věcí a jeho podřízenými organizacemi, to znamená úřady práce. Jelikož existuje v České republice 77 úřadů práce, zaměřím se na Úřad práce hl. města Prahy a Úřad práce v Příbrami. Dále pak Středočeským krajským úřadem, realizující projekty sociální integrace v oblasti nestátních neziskových organizací. Konkrétně projekty obtížně umístitelných občanů na trh práce, ať už se jedná o integraci drogově závislých či tělesně postižených. Jiné projekty mají za cíl pomáhat obětem násilí a trestných činů. Některé jimi realizované projekty rozvedu v analytické části.

## **Krajský úřad Středočeského kraje**

Z analytické části Programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje jasně vyplývá nedostatečná nabídka komunitních sociálních služeb.

Mezi slabé stránky SWOT analýzy oblasti Rozvoje lidských zdrojů ve Středočeském kraji mimo jiné patří: nerovné postavení subjektů, které poskytují sociální služby, potřeba prevence kriminality (protidrogové programy), nabídka alternativních aktivit pro mladé lidi, růst nezaměstnanosti některých skupin obyvatelstva, pokles společenských funkcí sídel a posilování pouze jejich obytných funkcí, nízký počet kvalitních reintegračních programů, vracející sociálně slabé skupiny do pracovního procesu

Dalším dokumentem zdůrazňujícím nutnost řešit problémy sociální integrace ohrožených skupin je „Zpráva o stavu a vývoji trhu práce Středočeského kraje za rok 2003“. Z tohoto dokumentu vyplývá, že nejvíce ohrožené skupiny uchazečů o zaměstnání jsou osoby se ZPS a zdravotním omezením, absolventi škol a mladiství, dlouhodobě nezaměstnaní a osoba bez kvalifikace nebo s nízkou kvalifikací. Aktivity Grantového schématu budou napomáhat začlenění těchto osob na trh práce.

Tvorba komunitních plánů je nejen nástrojem ke zmapování a rozvoji sociálních služeb v jednotlivých částech Středočeského kraje, ale je i jednou z priorit Ministerstva práce

a sociálních věcí. Potřeba podporovat jejich vznik je nejen zdůrazněna v metodických doporučeních MPSV a je též začleněna do věcného záměru zákona o sociálních službách.

## **I. Projekty realizované v rámci opatření 3.2 - Podpora sociální integrace ve Středočeském kraji**

Krajský úřad Středočeského kraje realizuje v rámci opatření 3.2 (Podpora sociální integrace) projekty v oblasti nestátních neziskových organizací.

### **Projekty 1. výzva**

<b>Žadatel</b>	<b>Název projektu</b>	<b>Místo realizace</b>
Magdaléna, o.p.s.	Sociální integrace drogově závislých klientů během léčby – jejich začlenění do společnosti a na trh práce	Areál Včelník, Mníšek pod Brdy
Fokus Praha, o.s.	Rozvoj sociálních služeb pro duševně nemocné s regionu Střední Čechy	Sedlec, Praha východ
Rytmus	Ze školy do práce	Benešov
Domov důchodců LUXOR	Pilotní přeměna klasické rezidenční služby (Luxor Poděbrady) v zařízení poskytující moderní komunitní služby	Poděbrady
Olivova nadace	Setkávání na společné cestě - základ komunitního rozvoje a omezení sociální exkluze	Říčany

Magdaléna, o.p.s. a Rytmus – detailnější rozbor v empirické části

### **Projekty 2. výzva**

<b>Žadatel</b>	<b>Název projektu</b>	<b>Místo realizace</b>
Svaz tělesně postižených v České republice	Sociální služby a podpora pracovního uplatnění pro tělesně postižené občany na území Středočeského kraje	Střediska Benešov, Kutná Hora, Kolín, Poděbrady, Milín.
TyfloCentrum Praha	Síť středisek integračních služeb pro zrakově handicapované občany Středočeského kraje	Střední Čechy
Speciální domov mládeže SPMP Chotěšice	Středisko pracovní rehabilitace Chotěšice	Chotěšice
Sdružení pro pomoc mentálně postiženým Poděbrady	Programy podporující sociální integraci	Poděbrady
Farní Charita - Starý Knín	Aktivizační programy Centra na podporu sociálně slabých rodin - Mokrovraty u Dobříše	Mokrovraty



Arcidiecézní charita Praha	Podpůrné služby pro klienty Domu na půl cesty- Kralupy nad Vltavou	Kralupy nad Vltavou
Oblastní charita Kutná Hora	Komunitní centrum Maják - program Kotva	Kutná Hora

Svaz tělesně postižených v České republice – detailnější rozbor v empirické části

### Projekty 3. výzva

<b>Žadatel</b>	<b>Název projektu</b>	<b>Místo realizace</b>
Letohrádek Vendula	Letohrádek Vendula – koncepční řešení regionálních sociálních služeb	Horní Bezděkov, okres Kladno
Mateřské centrum Dobříšek	Zpět do práce	Dobříšek
Občanské sdružení Prostor	KEMP - Kontaktní a Edukační Motivační Program pro uživatele drog a Romy	Kolín
Farní charita Starý Knín	Centrum na podporu sociálně slabých rodin-Mokrovraty u Dobříše	Nový Kín
Magdaléna, o.p.s.	Komplexní program sociální integrace pro drogově závislé	Středočeský kraj
Občanské sdružení Pojďte dál	Pracovně-tréninkový program a podporované zaměstnávání pro lidi s mentálním postižením	Neratovice
Občanské sdružení Semiramis	Centrum terénních programů na Mladoboleslavsku	Mnichovo Hradiště
Oblastní charita Kutná Hora	Kopretina - Mateřské centrum s rukodělnou dílnou	Čáslav
Stéblo	Denní centrum - pracovní terapie	Borotice
Arcidiecézní charita Praha	Rozvoj služeb K - centra Příbram, regionální posílení primární, sekundární a terciární prevence zneužívání návykových látek	Příbram
Farní charit Beroun	Rozšíření služeb pro uživatele v Komunitním centru v Berouně	Beroun
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR Klubíčko Beroun	Rozšíření sociálních služeb Integrovaného centra KLUBÍČKO Beroun	Beroun
Člověk v tísni - společnost při České televizi, o.p.s.	Podpora začleňování a vzdělávání obyvatel sociálně vyloučených lokalit v Kladně	Kladno

Mateřské centrum Dobříšek - detailnější rozbor v empirické části

### Projekty 4. výzva

<b>Žadatel</b>	<b>Název projektu</b>	<b>Místo realizace</b>
Etincelle, o.s.	Podpora klientů ÚSP Ledce jejich začleňováním do společnosti, přímým zaměstnáváním a odstraňováním bariér	Ledce - Šternberk 74
Občanské sdružení Prostor Dobročinný spolek Lomikámen	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve Zručí nad Sázavou	Zruč nad Sázavou
Portus Praha - Občanské sdružení	Kavárna aneb cvičné pracoviště	Beroun
Fokus Praha, o.s.	Chráněné bydlení Na vyhlídce - zahájení provozu	Slapy
Občanská poradna Nymburk	Znovu do práce	Sedlec
	Vytvoření poradenských center pro pomoc obětem násilí a trestných činů ve Středočeském kraji	Brandýs nad Labem - Stará Boleslav

## **II. Sociální integrace drogově závislých klientů během léčby – jejich začlenění do společnosti a na trh práce**

Hlavním cílem projektu je rozvoj sociální integrace osob ohrožených exkluzí. Jedná se o drogově závislé klienty ve věku 18 – 35 let. Akce vede ke zvýšení úrovně všeobecného i profesního vzdělání klientů tak, aby našli uplatnění na trhu práce. Sociální integrace klientů do společnosti bude součástí léčebného a resocializačního programu pro klienty dlouhodobé léčby drogových závislostí, jehož cílem je abstinence a resocializace.

Akce je zaměřena na rozvoj individuality klienta a získání jeho nezávislosti. Konkrétním obsahem je získání resp. obnovení základních sociálních návyků sebeobsluhy, s cílem dosažení lepší komunikace, úcty k sobě i k druhým, odpovědnosti i schopnosti navazování kvalitních sociálních vztahů. Akce vede klienta k rekvalifikaci nebo k dokončení vzdělání, k nástupu do zaměstnání, k cílevědomému zvyšování hodnoty jeho práce, k celoživotnímu vzdělávání a ke zvažování celkové kvality jeho života.

## **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**

Operační dokument : Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Oblast podpory: Počáteční vzdělávání

Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V rámci této oblasti podpory spadající pod prioritní osu 1 – Počáteční vzdělávání, budou realizovány projekty zajišťující rovné příležitosti ke vzdělání bez ohledu na druh znevýhodnění. Důležité bude zejména vytvoření podmínek pro integraci osob se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného vzdělávacího systému, a to včetně zabezpečení dostatečných speciálně pedagogických, asistenčních a psychologických podpůrných služeb. Budou podporovány aktivity umožňující individuální přístup podle skutečných potřeb dětí a žáků sociálně znevýhodněných, zvláštní pozornost bude věnována

prevenci rasismu a xenofobie. Tato oblast podpoří rovněž odbornou přípravu pedagogů související se zaváděním nových forem skupinové a samostatné práce žáků.

#### Podporované aktivity:

Uplatňování a zlepšování organizačních forem a výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání, včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů, využití ICT a e-learningových aplikací. Zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání. Rozvoj poradenství, propracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vybudování „záchranné sítě“ pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání a těch, co se do systému chtějí navrátit. Včasné zajištění minimální garantované péče o děti se sociokulturním znevýhodněním. Prevence rasismu a xenofobie prostřednictvím podpory multikulturní výchovy a vzdělávání. Vzdělávání cizinců (především jazykové) žijících na území ČR. Podpora neformálního vzdělávání a kompetencí v něm získaných, zdokonalování systému vzdělávání pracovníků NNO a středisek volného času, vytváření vzdělávacích modulů uznatelných jako součást dalšího vzdělávání.

#### Cílové skupiny:

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami z mateřských škol a přípravných tříd základních škol; děti a mladiství, kteří předčasně opustili systém počátečního vzdělávání; žáci základních a středních škol se speciálními vzdělávacími potřebami a ti žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání; rodiče dětí a žáků se sociálním znevýhodněním; děti a žáci mimořádně nadaní; pracovníci škol a školských zařízení; vedoucí pracovníci škol a školských zařízení; pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti volného času dětí a mládeže.

## **Ministerstvo vnitra**

**EU DAPHNE III** je největším komunitárním programem zaměřený na boj proti násilí, který je propojen s příslušnými regionálními politikami. DAPHNE III, již třetí fáze programu, byl vyhlášen Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 779/2007/ES ze dne 20. června 2007 jako součást obecného programu „Základní práva a spravedlnost“. Finanční prostředky jsou určeny na prevenci proti všem formám násilí a podporu obětí ohrožených skupin – dětí, mládeže a žen. Do působnosti programu spadá rovněž pomoc obětem u svědkům domácího násilí. Cílová skupina žadatelů: výzkumná centra, regionální a místní úřady, univerzity a další školská zařízení, sociální pracovníci, lékaři a zdravotníci, nestátní neziskové organizace, soukromé i veřejné instituce.

Cíle projektu:

- Prevence pouličního násilí, partnerského násilí, násilí mezi mladými lidmi
- Mediální násilí – edukační programy pro děti/mládež zaměřené na dopady moderních informačních technologií a bezpečnost dětí a mládeže
- Tělesné tresty a jiné závažné zneužití/násilí páchané na dětech
- Vzdělávání policie, justice a právních profesí ve vztahu k násilí v intimních vztazích
- Programy a terénní práce zaměřená na ochranu osob, zejména dětí před násilím v intimních vztazích

## **Ministerstvo zdravotnictví**

Metodika Ministerstva zdravotnictví pro přidělování neinvestičních finančních prostředků na program „Péče o děti a dorost“ a na program „Prevence kriminality“ pro rok 2010.

Ministerstvo zdravotnictví ČR stanovuje pro rok 2010 následující priority programu Péče o děti a dorost a programu Prevence kriminality:

1. Prevence dětských úrazů.
2. Prevence násilí na dětech – se zaměřením na úmyslné sebepoškození.
3. Sociální aspekty zdraví – se zaměřením na mladistvé.

## **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR ( dále jen „MPSV“) zajišťuje v programovém období 2007 -2013 v rámci Integrovaný operační program (dále „IOP“) implementaci oblastí intervence 3.1 – Služby v oblasti sociální integrace a 3.3 – Služby v oblasti zaměstnanosti v roli tzv. zprostředkujícího subjektu

IOP byl schválen rozhodnutím Evropské Komise dne 20. prosince 2007. Tento operační program je zaměřen na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení

rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik.

### **Služby v oblasti zaměstnanosti**

Podpora realizovaná prostřednictvím oblasti intervence 3.3 je rozdělena na tři základní aktivity:

- a. podpora (investiční) transformace a posilování služeb zaměstnanosti
- b. vybudování dalších školicích středisek služeb zaměstnanosti a podpora spolupracujících organizací
- c. vybudování a podpora informačně-vzdělávacích středisek

Specifické cíle: zavádění a podpora nových nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v souladu s Národním programem reforem ČR a posílení aplikace současných nástrojů politiky zaměstnanosti, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, podpora rozvoje a zvýšení úrovně služeb zaměstnanosti pro klienty služeb zaměstnanosti vedoucích ke zvýšení zaměstnatelnosti a uplatnitelnosti na trhu práce.

*V rámci aktivity a) bude podpora zaměřena na:*

- zvýšení kapacity služeb zaměstnanosti,
- rozšíření služeb poskytovaných zejména zaměstnavatelským subjektům,
- prohloubení a zkvalitnění služeb uchazečům a zájemcům o zaměstnání, především orientací na individuální přístup ke klientům, zlepšením kvality nabízených samoobslužných řešení pro klienty služeb zaměstnanosti prostřednictvím rozvoje komplexního otevřeného informačního systému služeb zaměstnanosti.

*Podpora v rámci aktivity b) bude směřována na:*

- posílení kapacity školicích středisek pro zaměstnance služeb zaměstnanosti, a to
- výstavbou nových zařízení nebo rekonstrukcí stávajících středisek ve vlastnictví státu,
- zlepšení materiálového technického zázemí školicích středisek.

**Oprávněnými žadateli jsou:**

- organizační složky státu v oblasti služeb zaměstnanosti (Sekce politiky zaměstnanosti a trhu práce MPSV, Úřady práce).

#### **Územní zaměření:**

Území regionů soudržnosti (regiony NUTS 2), které spadají do cíle Konvergence, mimo region hl. m. Prahy.

#### **Financování:**

Podporu lze získat do výše 100% způsobilých výdajů projektu, tyto prostředky budou hrazeny z 85% ze strukturálních fondů (ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj) a z 15% ze státního rozpočtu ČR. Z financování jsou vyjmuty plochy využívané pro SSP.

#### **Doba trvání realizace projektu:**

Projekty, jejichž celkové náklady nepřevýší 100 mil Kč, musí být dokončeny nejpozději do 18 měsíců po podpisu smlouvy se zhotovitelem stavby. V ostatních případech je rozhodné datum

ukončení projektu stanovené poskytovatelem finančních prostředků ve Stanovení výdajů.

## **Úřady práce**

### **I. Úřad práce hl. města Prahy**

Zaměstnávání uchazečů o zaměstnání v rámci Národních individuálních projektů VPP- OP LZZ -

- Projekt **Veřejně prospěšné práce** (dále jen „VPP“) umožní obnovit a získat pracovní návyky, může taktéž do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů a napomáhat prostřednictvím pracovního uplatnění společenské integraci sociálně nepřizpůsobivým osobám se integrovat.

Projekt předpokládá podporu formou příspěvku na mzdové náklady při vytváření VPP obcemi a zaměstnavateli

Jedná se o časově omezené pracovní příležitosti, spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací. Mezi jiné obdobné činnosti patří např. práce osobního asistenta zdravotně postižených osob, pomocné práce charitativní, sociální, kulturní, pomocné práce ve školách a školských zařízeních, údržbářské práce ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí a občanských sdružení.

Hlavním přínosem tohoto nástroje APZ je zejména udržení a obnovení základních pracovních návyků uvedené skupiny uchazečů o zaměstnání a jejich motivace a aktivizace k práci a k získání finančních prostředků z pracovní činnosti, nikoliv ze sociálních podpor nebo podpor v nezaměstnanosti.

#### **CÍLOVÁ SKUPINA:**

- nízká úroveň kvalifikace
- dlouhodobá nezaměstnanost (nad 5 měsíců)
- vyšší věk (nad 50 let)
- zdravotní postižení

#### **Příklady podpořených projektů– veřejně prospěšné práce**

v obci **Městská část Praha 18** v rámci projektu podpořeny 3 pracovní místa na VPP za 84 401 Kč, z toho výše příspěvku z Evropského sociálního fondu činila 85%, tj. 71 740,85 Kč a ze státního rozpočtu České republiky činila 15%, tj. 12 660,15 Kč

Pracovní místa podpořená v rámci VPP byla zaměřena na údržbu městské zeleně, včetně lehčích úklidových prací veřejných ploch.

**Městská část Praha – Klánovice** v rámci projektu podpořeno 1 pracovní místo na VPP za 37 584,- Kč, z toho výše příspěvku z Evropského sociálního fondu činila 85%, tj. 31 946,10 Kč a ze státního rozpočtu České republiky činila 15%, tj. 5 637,90,- Kč.



Pracovní místa podpořená v rámci VPP jsou zaměřena na úklid, údržbu zeleně, komunikací. Byl zde umístěn uchazeč dlouhodobě a opakovaně evidovaný.

**MĚŠŤÁK – SEVER v.o.s.** v rámci projektu podpořeno 9 pracovních míst na VPP za 281 423 Kč, z toho výše příspěvku z Evropského sociálního fondu činila 85%, tj. 239 209,55 Kč a ze státního rozpočtu České republiky činila 15%, tj. 42 213,45 Kč.

Pracovní místa podpořená v rámci VPP byla zaměřena na údržbu městské zeleně a komunikací, pomohla ke zvelebení a příjemnému prostředí, ale i dlouhodobě nezaměstnaným uchazečům s nízkou kvalifikací nebo bez kvalifikace.

**NADĚJE o. s.**, pobočka Praha v rámci projektu podpořeno 14 pracovních míst na VPP za 216 996 Kč, z toho výše příspěvku z Evropského sociálního fondu činila 85%, tj. 184 446,60 Kč a ze státního rozpočtu České republiky činila 15%, tj. 32 549,40 Kč.

Pracovní místa podpořená v rámci VPP byla zaměřena na vykonávání profesí vrátného v azylovém domě, domovníka, údržbáře, pomocník, uklízeče v sociálních službách, ručního pradáka. Místa byl obsazena uchazeči se základním vzděláním, starším 50 let a dlouhodobě nezaměstnané.

Zaměstnávání uchazečů o zaměstnání v rámci Národních individuálních projektů SUPM - OP LZZ –

- Projekt **Společensky účelná místa** ( dále jen „SÚPM“) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s méně závažnými handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, starší pracovníci, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce apod.), kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů (vyhrazené pracovní místo pro konkrétního uchazeče o zaměstnání).

## CÍLOVÁ SKUPINA:

Uchazeči s méně závažnými handicapy na trhu práce

- nedostatek praktických zkušeností
- návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené
- vyšší věk (nad 50 let) s neuplatnitelnou profesí na trhu práce
- zdravotně postižení
- apod.

## Příklady podpořených projektů - společensky účelná pracovní místa

V období od 1.7.2009 do 30.9.2009 byly prostřednictvím Úřadu práce hl.m. Prahy v rámci projektu podpořeny 9 pracovní místa na SÚPM za 209.023,-Kč, z toho výše příspěvku z Evropského sociálního fondu činila 85 %, tj. 177.669,- Kč a ze státního rozpočtu České republiky činila 15 %, tj. 31.354,- Kč.

Pracovní místa vyhrazená v rámci SÚPM byla zaměřena na osoby – uchazeče o zaměstnání kterým je při zprostředkování práce věnována zvýšená pozornost, ovšem jejichž handicapy nejsou z hlediska trhu práce tak závažné a kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem, tj. osoby se zdravotním postižením, osoby starší 50 let a dlouhodobě nezaměstnané. Jde o profese:

**odborný statistik** - monitorování klinických studií – provádění kontroly přiděleného projektu, sběr dat a jejich vyhodnocování. Umístěn byl uchazeč evidovaný déle jak 5 měsíců s minimální dobou celkové praxe

**obchodní referent** - aktivní vyhledávání potenciálních obchodních partnerů a zajišťování obchodních vztahů po věcné a formální stránce; umístěn byl uchazeč o zaměstnání – osoba se zdravotním postižením, plně invalidní

**geodetický pracovník**, figurant v zeměměřičství, náplní práce je účast a pomoc při geodetických měřeních, zpracování a vyhodnocení výsledků a další pomocné práce podle dispozic zaměstnavatele. Umístěn byl uchazeč se zdravotním postižením částečně invalidní, evidovaný déle jak 7 měsíců.

**prodavač** - prodej v prodejně chovatelských potřeb

Umístěna byla uchazečka – osoba starší 50 let, v evidenci uchazečů déle téměř 12 měsíců.

**dělník při údržbě vozidel** - mytí a čištění vozidel a příslušenství,

Umístěn byl uchazeč – osoba do 20 let věku, absolvent, v evidenci uchazečů více jak 6 měsíců.

**prodejce – odbytový agent** – prodej zboží, vyřizování administrativní agendy, tvorba nabídek, zpracování objednávek, příjem došlého zboží.

Umístěn byl uchazeč – evidovaný déle jak 7 měsíců

**prodejce – renovátor** – renovace a prodej spotřebního materiálu do tiskáren

Umístěn byl uchazeč – osoba se zdravotním postižením, opakovaná evidence uchazeče.

**operátor počítače pro třídění a evidenci dat** – zadávání, kontrola a třídění položek dat v databázích na serverech

Umístěna byly uchazečky – osoby se zdravotním postižením.

Zařazování uchazečů do rekvalifikace v rámci Národního individuálního projektu PaR –

- Projekt **poradenská činnost a rekvalifikace**

Projekt pomáhá při uplatnění uchazečů a zájemců o zaměstnání na trhu práce – získání zaměstnání prostřednictvím zvýšení své zaměstnatelnosti. Snížení doby evidence uchazečů o zaměstnání, podpora pracovní mobility zájemců o zaměstnání a odstraňování bariér pro aktivizaci a motivaci uchazečů o zaměstnání, kterým služby zaměstnanosti věnují zvýšenou pozornost, pro jejich pracovní a společenskou integraci. Zaměstnatelnost uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání lze zvýšit:

- změnou jejich kvalifikace
- zdokonalením technik vyhledávání zaměstnání
- motivací a aktivizací uchazečů o zaměstnání

Klíčové aktivity:

**Rekvalifikační (vzdělávací) aktivity:**

- zaměřují se na získání klíčových dovedností obecně vyžadovaných na trhu práce
- zaměřené na zvýšení zaměstnatelnosti
- získání kvalifikačních dovedností, dle potřeb trhu práce

**Poradenské činnosti:**

- podle činnosti = skupinové poradenství, individuální poradenství, techniky vyhledávání zaměstnání (JOB Cluby), pracovní diagnostika, bilanční diagnostika, zpracování a
- vyhodnocování individuálních akčních plánů
- podle charakteristiky - poradenství pro volbu, přípravu = povolání, rekvalifikace, zprostředkování vhodného zaměstnání, výběr vhodných nástrojů APZ. Poradenství i rekvalifikace vyžaduje individuální přístup ke klientům zaměřený na skupinové poradenství k jednotlivým specifickým skupinám a to včetně přípravy a nabídky

široké škály vzdělávacích aktivit, odpovídajících potřebám a schopnostem těchto skupin.

#### CÍLOVÉ SKUPINY:

Zejména se jedná o skupiny osob, kterým je věnována zvýšená péče, mají různé handicap – např. se jedná o osoby s nízkou či žádnou kvalifikací, osoby se zdravotním postižením, ženy s malými dětmi, starší osoby, mladí lidé a osoby s kumulací těchto handicapů, osoby dlouhodobě nezaměstnané (déle než 12 měsíců), bez snahy pro své pracovní uplatnění.

Příklady kurzů pořádaných v rámci projektů – poradenská činnost a rekvalifikace

- uvedu v příloze č. 4

Zařazování uchazečů o zaměstnání do rekvalifikace v rámci Národního regionálního individuálního projektu

- projekt „**Praxí k novým zaměstnáním**“

Veřejná zakázka vypsána na základě projektu „Praxí k novým zaměstnáním“, schváleného Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR se zaměřuje na evidované uchazeče o zaměstnání do 25 let věku a absolventů vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném dokončení studia, nejdéle však do 30 let věku, evidovaných na Úřadu práce hl. m. Prahy (dále jen ÚPP), kterým podle ustanovení § 113 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. To znamená, že uchazeč o zaměstnání je veden v evidenci ÚPP minimálně dva měsíce k datu zařazení do projektu. Ke klíčovým aktivitám projektu, které bude zajišťovat budoucí dodavatel, patří: neprofesní školení Vstupní blok aktivit „Právní a sociální minimum“, profesní školení pro vybrané účastníky projektu, zajištění pracovní praxe, výběr pracovních míst. Hlavním účelem této veřejné zakázky je získání pracovní praxe účastníky,

kde není rozhodující předchozí odborná teoretická příprava, ale naopak je rozhodující získání kvalitních pracovních návyků včetně získání komunikačních dovedností, upevnění zásad právního vědomí, protikorupční jednání a základy firemní kultury v co nejkratší době po ukončení studia.

Hlavním účelem tohoto projektu je zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných osob v Praze a jejich umístění na trh práce pomocí vzdělávacích, poradenských a motivačních aktivit.

V souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách bylo vyhlášeno otevřené nadlimitní řízení na výběr dodavatele veřejné zakázky na služby spojené s realizací tohoto projektu.

- projekt **„Znovu do zaměstnání“**, schválený Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a evidovaný pod registračním číslem, se zaměřuje na evidované uchazeče o zaměstnání nad 45 let, kterým je věnována zvýšená péče a kteří splňují podmínky definované v § 33 zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ke klíčovým aktivitám projektu patří: neprofesní školení včetně pracovní a bilanční diagnostiky, profesní školení optimálně zahrnující praxi. Účastníkům bude k dispozici centrum individuální podpory, tj. místnost vybavená počítači, která bude sloužit především k vyhledávání pracovních míst na internetu, psaní životopisu nebo ověřování získaných IT dovedností.

Klientům bude poskytováno též poradenství.

Hlavním účelem tohoto projektu je zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných osob v Praze a jejich umístění na trh práce pomocí vzdělávacích, poradenských a motivačních aktivit.

## I. Úřad práce v Příbrami

Na základě výzvy MPSV k předkládání regionálních individuálních projektů – Prioritní osa 2 Aktivní politiky trhu práce, oblast podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti v rámci OP LZZ předložil Úřad práce v Příbrami žádosti o finanční podporu z OP LZZ na tyto regionální projekty:

- Mladí bez kvalifikace
  - Praxe je začátek
  - Počítačová gramotnost pro nové zaměstnání uchazečů a zájemců nad 40 let  
Chci řešit svoji dlouhodobou nezaměstnanost
  - Od kolébky do práce
- 
- **Projekt „Mladí bez kvalifikace“**

Projekt je zaměřen na mladé uchazeče o zaměstnání ve věku do 25 let, zejména se základním nebo s nedokončeným středním vzděláním, kteří jsou evidováni na úřadech práce ve Středočeském kraji. Hlavním cílem projektu je zvýšení zaměstnatelnosti osob z cílové skupiny. Snahou je poskytnout cílové skupině takové dovednosti a zkušenosti, které přispějí ke zlepšení uplatnitelnosti na trhu práce nebo k návratu zpět do vzdělávacího procesu. V rámci projektu bude pro cílovou skupinu připraven komplexní soubor aktivit. Individuální poradenství, bilanční diagnostika, vzdělávací modul, teoretická a praktická část kurzu (např. zednické práce, kuchařské práce,...). Doprovodná opatření přispějí k odstranění překážek pro rovné šance na trhu práce ve Středočeském kraji.

- Projekt „**Od kolébky do práce**“

Tento projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání po rodičovské dovolené a zájemce o zaměstnání na rodičovské dovolené. Tyto osoby spadají do skupiny ohrožených na trhu práce a je jim věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání i podle Zákona o zaměstnanosti. Hlavním cílem projektu Od kolébky do práce je zvýšit zaměstnatelnost osob z cílových skupin, podpořit jejich začlenění zpět na trh práce a prevence nezaměstnanosti. Regionální individuální projekt Od kolébky do práce klade důraz na individuální přístup ke klientovi s výběrem vhodných nástrojů a školení tak, aby byl klient připraven uplatnit se na trhu práce. Projekt se skládá ze souboru školení a dalších nástrojů, které jsou naplánovány pro široké spektrum klientů projektu (ve smyslu vzdělání, charakteru, praxe, atd.). Individuální poradce bude mít za úkol především v Úvodním modulu, který bude mít z větší části individuální charakter, aby vyhodnotil cíle a možnosti klienta a společně s ním vybrali vhodné aktivity projektu.

Školení a další nástroje projektu budou připraveny tak, aby splnily cíl, a to poskytnout účastníkům dovednosti, které jsou potřebné k tomu, aby se zlepšil jejich přístup k zaměstnání. Všechny aktivity vyjma Profesního školení, které může být z praktických a kapacitních důvodů situováno jedno do příslušné oblasti Středočeského kraje, budou probíhat současně v každém z 12 okresů Stč. kraje (v okresech Praha-východ a Praha-západ společně) .

Aktivity projektu:

- Předběžný výběr – provádí převážně ÚP
- Úvodní modul – povinná aktivita, seznámení s projektem, poradenská činnost
- Minimum pro život – povinná aktivita
- Motivační klub
- Dovednosti IT
- Profesní školení - rekvalifikace
- Závěrečný pohovor a hodnocení
- Individuální podpora a poradenství – zprostředkování zaměstnání, kontaktní místo



- Dotované zaměstnání - Přímá podpora – mzdový příspěvek, cestovné, stravné, příspěvek na péči o děti či jiné závislé osoby, náhrada rodičovského příspěvku

Projekt bude trvat celkem 36 měsíců, bude mít 5 běhů dlouhých cca 6 měsíců (podle účasti na aktivitách). Většina aktivit projektu bude zadána jako jedna veřejná zakázka dodavateli.

## 4.5 Dílčí závěr

V této kapitole jsem popsala význam a potřebnost projektů a dále jsem se zaměřila na jednotlivé fondy EU představující hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudružnosti. Rovněž jsem jmenovala oblasti podporované v rámci projektů financovaných z fondů EU, z hlediska mého profesního zaměření a tématu diplomové práce jsem se nejvíce zabývala oblastí rozvoje lidských zdrojů. V dalších podkapitolách jsem se podrobněji zaměřila na resorty, kde realizují projekty EU zabývající se sociálně patologickými jevy. Z důvodu, že pracuji na Ministerstvu práce a sociálních věcí a spolupracuji s úřady práce jsem se nejvíce zaměřila právě na tento resort. Zjistila jsem, že projektů řešící jeden ze sociálně patologických jevů a tím je nezaměstnanost je dostatek. Úřady práce prostřednictvím těchto projektů realizují pro uchazeče o zaměstnání celou řadu rekvalifikačních kurzů, absolventských praxí a aktivizačních a motivačních kurzů. Projekt veřejně prospěšné práce kromě toho, že umožní obnovit a získat pracovní návyky, může taktéž do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů. Další z řady projektů Společensky účelná pracovní místa přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s méně závažnými handicapami na trhu práce. Projekty EU pomáhají ve vysoké míře uplatnění uchazečů o zaměstnání na trh práce.

## 5. Empirická část

### Úvod k výzkumu

Průzkumem v oblasti sociálně patologických jevů jsem chtěla zjistit, jak **reaguje stát i veřejnost** na fenomén sociálně patologických jevů a závislostí obecně. Průzkum jsem provedla metodou dotazníkového šetření.

Současně jsem zjišťovala, jaký je **přínos projektů EU** na tomto poli. Jako metodu jsem použila opět dotazník, ale i studium písemných dokumentů veřejně dostupných.

V neposlední řadě jsem se zabývala praktickou aplikací těchto projektů, možností jejich rozšiřování a účinnosti jich samotných v praxi.

### Použité metody

V dotazníkovém šetření jsem oslovila zaměstnance státní správy a laickou veřejnost. Průzkum zahrnuje názory 15 zaměstnanců v následujícím poměru:

- zaměstnanci Ministerstva práce a soc. věcí (dále jen „MPSV“)
  - poměr zúčastněných respondentů 73 %,
- zaměstnanci úřadů práce (dále jen „ÚP“)
  - poměr zúčastněných respondentů 20 %
- zaměstnanci Krajského úřadu středočeského kraje (dále jen „KÚSK“)
  - poměr zúčastněných respondentů 7 %.

Dále jsem průzkum rozšířila o pohled laické veřejnosti 20 lidí. S ohledem na co největší objektivnost výzkumů, bylo osloveno 50 % mužů a 50 % žen, převážně vysokoškolského a středoškolského vzdělání. Tyto výsledky jsem porovnála s názory zaměstnanců státní správy s cílem dozvědět se, které ze sociálně patologických jevů považuje společnost za nejméně akceptovatelné a zda má státní aparát tuto oblast dostatečně podchycenou. Současně byli respondenti požádáni o názor, jak tuto situaci zlepšit.

Další použitou metodou je studium písemných dokumentů, v rámci které budu posuzovat, jaká je úspěšnost EU projektů u třech náhodně vybraných společností, které

na základě výzev požádali o dotaci z peněz EU na projekty realizované v období 2007 - 2013 v oblasti negativních společenských jevů, konkrétně nezaměstnanosti.

## **Definice metod**

- dotazníková metoda,
- studium písemných dokumentů

### Metoda dotazníková

Tato metoda se zakládá na shromažďování dat od reprezentativní části populace. Je určena pro hromadné získávání údajů a patří mezi nejfrekventovanější metody výzkumů. Osoba, která vyplňuje dotazník, se označuje jako respondent, úkolové jednotky se nazývají položky nebo otázky (pojem položka je širší, může zahrnovat i požadavek nebo výzvu: zaškrtni, označ).

- Vztah tazatele a dotazovaných – respondenti byli informováni o smyslu a způsobu využití výsledků šetření pomocí stručného vysvětlení
- Výběr vzorku – byla určena velikost vzorku (reprezentativní část populace), kterému byl dotazník rozeslán nebo předán
- Sestavování dotazníku – byl zvolen jednoduchý dotazník zaměřený na zjištění, který ze sociálně patologických jevů je pro zvolený vzorek populace nejméně akceptovatelný, zda jsou respondenti spokojeni s řešením tohoto jevu státem a respondenti byli dále dotázáni na osobní názor ohledně této problematiky, dále byla doplňkově zkoumána informovanost a spokojenost zkoumaného vzorku populace s projekty EU v této oblasti
- Předprůzkum a koncepce dotazníku – byla prověřena jasnost, jednoznačnost a smysluplnost otázek na malém vzorku respondentů
- Zpracování výsledků průzkumu - odpovědi byly kategorizovány a potom kvantifikovány pomocí tabulek a grafů

Dotazník, který respondenti vyplňovali je samostatnou přílohou nazvanou „Příloha č. 2 a Příloha č. 3“.

Součástí bylo stanovení **hypotézy**, která se dá definovat jako na základě dosavadních poznatků formulovaná ověřitelná výpověď o vlastnostech zkoumaného jevu v souvislostech nebo důsledcích. Empirické šetření hypotézu potvrdí, upřesní nebo vyvrátí.

#### Studium písemných dokumentů

V této diplomové práci tyto dokumenty chápeme jako materiály vztahující se k projektům EU v oblasti sociálně patologických jevů, které jsou zachyceny v psané, tištěné či kreslené podobě.

Byly využity statistické údaje a finanční zprávy zde zkoumaných občanských sdružení apod.

## **5.1 Stanovení hypotéz**

Hypotézy, pro které jsem hledala potvrzení nebo vyvrácení v dotazníkovém šetření jsem stanovila takto:

- H1** Nejméně přijatelným negativním společenským jevem očekávám nezaměstnanost, a to jak u zaměstnanců státní správy, tak i laické veřejnosti.
- H2** Nejméně přijatelným asociálním společenským jevem očekávám extremistická hnutí a skupiny, a to jak u zaměstnanců státní správy, tak i laické veřejnosti.
- H3** Nejméně přijatelným sociálně patologickým jevem očekávám sexuální zneužívání, a to jak u zaměstnanců státní správy, tak i laické veřejnosti.
- H4** Většina respondentů státní správy je dobře seznámena s projekty podporovanými EU v oblasti negativních společenských jevů, a shledává je užitečnými.
- H5** Většina respondentů laické veřejnosti nemá povědomí o projektech podporovaných EU v oblasti negativních společenských jevů a netuší, zda pomáhají státnímu aparátu tyto jevy potírat.
- H6** Většina respondentů státní správy je přesvědčena o tom, že projekty EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF), např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (OPLZZ) jsou dostatečně využívány a realizovány úřadem, kde pracují.

## 5.2 Výsledky průzkumu

Vyhodnocení otázky č. 1 - negativní společenské jevy – „Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného“

míra tolerance	negativní společenský jev						
	nezaměstnanost N	fluktuace N	bída N	nemocnost N	úrazovost N	populační nerovnováha N	rozvodovost N
1 (nejméně přijatelný)	3	0	9	2	0	1	0
2	6	1	2	1	3	0	2
3	2	0	2	9	0	1	0
4	3	2	1	1	7	1	0
5	1	4	1	1	3	1	4
6	0	2	0	0	0	6	6
7 (tolerují jej)	0	6	0	1	2	5	3
počet respondentů, kteří odpověděli	15	15	15	15	15	15	15

Tab.1a Četnost respondentů zaměstnanců státní správy odpovídajících na daný společenský jev určitou hodnotou tolerance

míra tolerance	negativní společenský jev						
	nezaměstnanost N	fluktuace N	bída N	nemocnost N	úrazovost N	populační nerovnováha N	rozvodovost N
1 (nejméně přijatelný)	3	0	11	4	0	1	1
2	7	1	4	2	3	1	2
3	3	2	2	8	3	1	1
4	6	1	1	5	4	1	2
5	0	3	1	0	7	6	3
6	0	6	1	1	2	8	2
7 (tolerují jej)	1	7	0	0	1	2	9
počet respondentů, kteří odpověděli	20	20	20	20	20	20	20

Tab. 1b Četnost respondentů laické veřejnosti odpovídajících na daný společenský jev určitou hodnotou tolerance

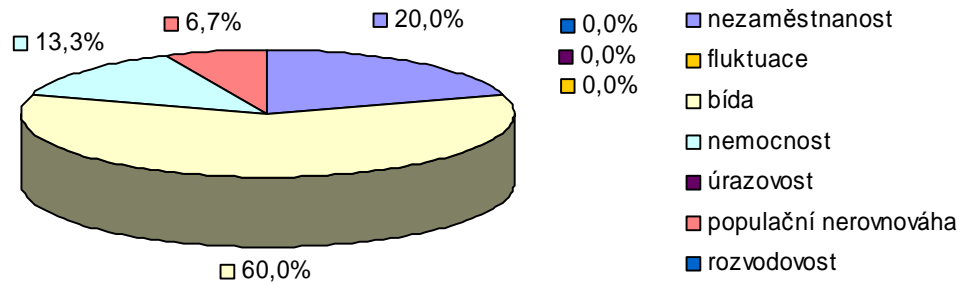
negativní společenský jev	počet respondentů	procentní rozdělení respondentů
nezaměstnanost	3	20,0%
fluktuace	0	0,0%
bída	9	60,0%
nemocnost	2	13,3%
úrazovost	0	0,0%
populační nerovnováha	1	6,7%
rozvodovost	0	0,0%

Tab. 2a Nejméně přijatelný (hodnota 1) negativní společenský jev v číslech a procentech - zaměstnanci státní správy

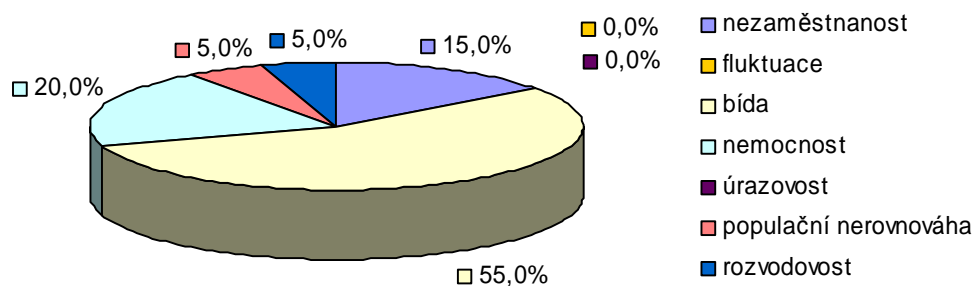
negativní společenský jev	počet respondentů	procentní rozdělení respondentů
nezaměstnanost	3	15,0%
fluktuace	0	0,0%
bída	11	55,0%
nemocnost	4	20,0%
úrazovost	0	0,0%
populační nerovnováha	1	5,0%
rozvodovost	1	5,0%

Tab. 2b Nejméně přijatelný (hodnota 1) negativní společenský jev v číslech a procentech - laická veřejnost

**Nejméně přijatelný (hodnota 1) negativní společenský jev  
pro zaměstnance státní správy v procentech**



**Nejméně přijatelný (hodnota 1) negativní společenský jev  
pro laickou veřejnost v procentech**



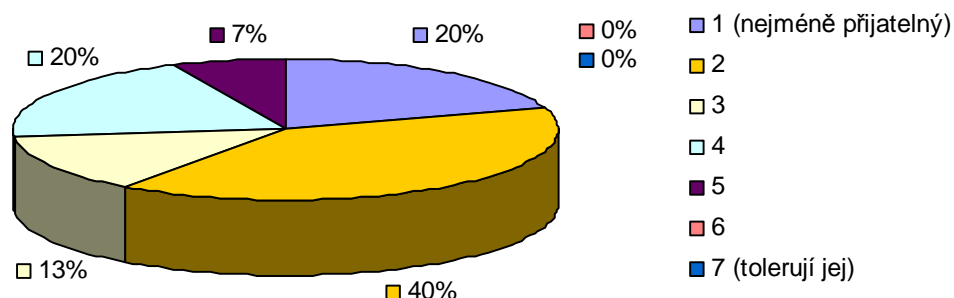
míra tolerance	negativní společenský jev nezaměstnanost	
	procentuální zastoupení	kumulativní četnost [kum %]
1 (nejméně přijatelný)	20,0%	20,0%
2	40,0%	60,0%
3	13,3%	73,3%
4	20,0%	93,3%
5	6,7%	100,0%
6	0,0%	100,0%
7 (tolerují jej)	0,0%	100,0%

Tab. 3a Procentuální porovnání odpovědí a kumulativní četnost pro nezaměstnanost - zaměstnanci státní správy

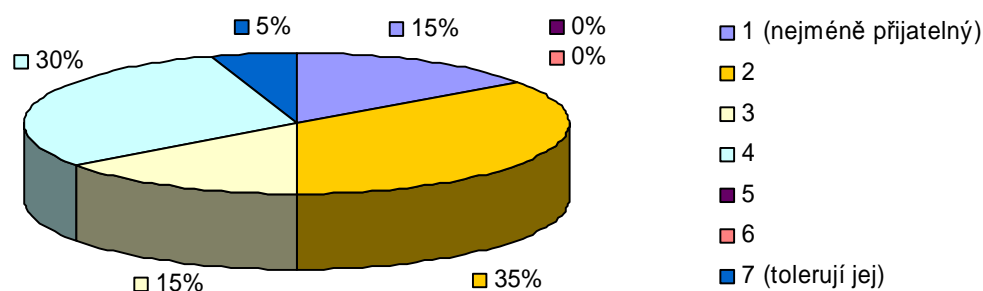
míra tolerance	negativní společenský jev nezaměstnanost	
	procentuální zastoupení	kumulativní četnost [kum %]
1 (nejméně přijatelný)	15,0%	15,0%
2	35,0%	50,0%
3	15,0%	65,0%
4	30,0%	95,0%
5	0,0%	95,0%
6	0,0%	95,0%
7 (tolerují jej)	5,0%	100,0%

Tab. 3b Procentuální porovnání odpovědí a kumulativní četnost pro nezaměstnanost - laická veřejnost

### Míra tolerance nezaměstnanosti u zaměstnanců státní správy



### Míra tolerance nezaměstnanosti u laické veřejnosti



**Dílčí závěr:** Z výše uvedeného vyplývá, že jak u *zaměstnanců státní správy* tak *laické veřejnosti* je nejméně přijatelným jevem bída. Očekávala jsem, že tímto jevem bude nezaměstnanost, která je nepřijatelná pro 20 % dotázaného vzorku *zaměstnanců ze státní správy* a 15 % *laické veřejnosti*. **Stanovená hypotéza H1 – „Nejméně přijatelným negativním společenským jevem očekávám nezaměstnanost, a to jak u zaměstnanců státní správy, tak i laické veřejnosti“ – se na základě výsledku nepotvrdila.**

Vyhodnocení otázky č. 2 – negativní společenské jevy – „Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 1 vyjádřete spokojenost s jeho řešením státním aparátem/správou“

hodnocení spokojenosti řešení NSJ státní správou	nejméně přijatelný negativní společenský jev						
	nezaměstnanost N	fluktuační N	bída N	nemocnost N	úrazovost N	populační nerovnováha N	rozvodovost N
1 (výborně)	0	0	1	0	0	0	0
2 (chvalitebně)	0	0	1	0	0	0	0
3 (dobře)	2	0	3	1	0	0	0
4 (dostatečně)	1	0	3	1	0	0	0
5 (nedostatečně)	0	0	1	0	0	1	0
počet respondentů hodnotících daný společenský jev jako nejméně přijatelný	3	0	9	2	0	1	0

Tab. 4a Hodnocení spokojenosti řešení negativních společenský jevů (NSJ) státním aparátem/správou u zaměstnanců státní správy

hodnocení spokojenosti řešení NSJ státní správou	nejméně přijatelný negativní společenský jev						
	nezaměstnanost N	fluktuační N	bída N	nemocnost N	úrazovost N	populační nerovnováha N	rozvodovost N
1 (výborně)	0	0	1	0	0	0	0
2 (chvalitebně)	0	9	3	1	0	0	0
3 (dobře)	2	0	5	2	0	0	0
4 (dostatečně)	1	0	1	1	0	0	1
5 (nedostatečně)	0	0	1	0	0	1	0
počet respondentů hodnotících daný společenský jev jako nejméně přijatelný	3	0	11	4	0	1	1

Tab. 4b Hodnocení spokojenosti řešení negativních společenský jevů (NSJ) státním aparátem/správou u laické veřejnosti

**Dílčí závěr:** Pro 1 respondenta ze státní správy je nejméně akceptovatelný jev – bída řešen státním aparátem výborně, pro 1 respondenta chvalitebně, pro 3 dobře, známku dostatečně ohodnotili řešení státním aparátem 3 respondenti a pro 1 respondenta je řešení nedostatečné. Naproti tomu u nezaměstnanosti 2 respondenti vyjádřili spokojenost s řešením známku dobře a pro jednoho respondenta je řešení dostatečné.

Pokud se týká laické veřejnosti, pak pro 1 respondenta je bída řešena státním aparátem výborně, pro 3 respondenty je řešena chvalitebně, 5 respondentů ohodnotilo řešení známku dobře, pro 1 respondenta je řešení dostatečné a pro 1 nedostatečné. U nezaměstnanosti, pak 2 respondenti jsou spokojeni s řešením dobře a 1 dostatečně.



Vyhodnocení otázky č. 3 – negativní společenské jevy – „Co by stát, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 1 udělat lépe a jak?“

Jak u laické veřejnosti, tak zaměstnanců státní správy převládal názor, že by stát měl řešit tuto problematiku cílenými programy zaměřenými na chudé rodiny, důslednou terénní sociální péčí v rodinách, populačními opatřeními cílenými na rodiny ve vazbě na docházku do předškolních zařízení a školní docházku, vytvářením tlaku na dodržování zdravého životního stylu a preventivní péči. V neposlední řadě nechávat více prostoru pro individuální volbu, omezit regulaci a pobídky s opačným než požadovaným efektem (např. závislost na sociálních dávkách).

Vyhodnocení otázky č. 4 – asociální společenské jevy – „Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného“

míra tolerance	asociální společenský jev						
	vandalismus N	šikana N	výtržnictví N	aktivity sprejerů N	sekty N	extremistická hnutí a skupiny N	projevy xenofobie a rasismu N
1 (nejméně přijatelný)	1	4	2	0	0	5	4
2	2	6	1	0	1	4	3
3	1	2	3	1	5	1	3
4	2	3	0	0	2	4	3
5	6	0	2	1	3	1	1
6	3	0	7	1	2	0	1
7 (tolerují jej)	0	0	0	12	2	0	0
počet respondentů, kteří odpověděli	15	15	15	15	15	15	15

Tab. 5a Četnost respondentů zaměstnanců státní správy odpovídajících na daný společenský jev určitou hodnotou tolerance

míra tolerance	asociální společenský jev						
	vandalismus N	šikana N	výtržnictví N	aktivity sprejerů N	sekty N	extremistická hnutí a skupiny N	projevy xenofobie a rasismu N
1 (nejméně přijatelný)	1	5	0	0	4	6	4
2	1	1	2	0	4	5	7
3	4	2	3	0	6	4	2
4	3	9	2	0	0	4	1
5	5	2	6	1	1	1	3
6	6	1	7	0	4	0	3
7 (tolerují jej)	0	0	0	19	1	0	0
počet respondentů, kteří odpověděli	20	20	20	20	20	20	20

Tab. 5b Četnost respondentů laické veřejnosti odpovídajících na daný společenský jev určitou hodnotou tolerance

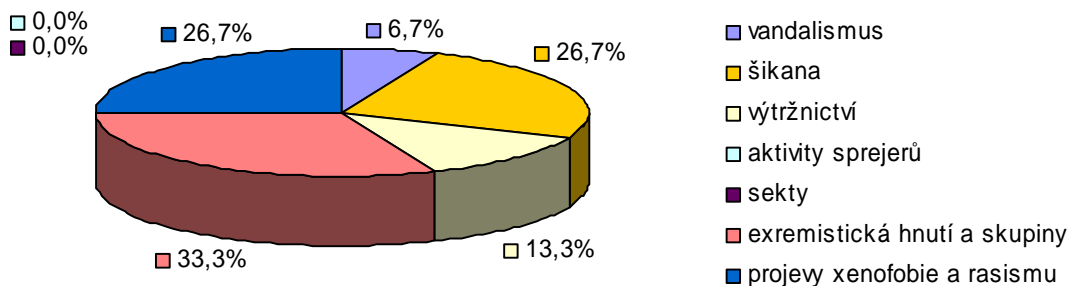
asociální společenský jev	počet respondentů	procentní rozdělení respondentů
vandalismus	1	6,7%
šikana	4	26,7%
výtržnictví	2	13,3%
aktivity sprejerů	0	0,0%
sekty	0	0,0%
extremistická hnutí a skupiny	5	33,3%
projevy xenofobie a rasismu	4	26,7%

Tab. 6a Nejméně přijatelný (hodnota 1) asociální společenský jev v číslech a procentech - zaměstnanci státní správy

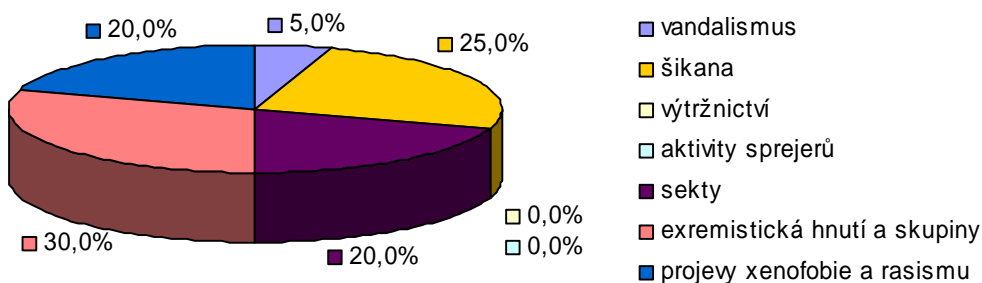
asociální společenský jev	počet respondentů	procentní rozdělení respondentů
vandalismus	1	5,0%
šikana	5	25,0%
výtržnictví	0	0,0%
aktivity sprejerů	0	0,0%
sekty	4	20,0%
extremistická hnutí a skupiny	6	30,0%
projevy xenofobie a rasismu	4	20,0%

Tab. 6b Nejméně přijatelný (hodnota 1) asociální společenský jev v číslech a procentech - laická veřejnost

### Nejméně přijatelný (hodnota 1) asociální společenský jev pro zaměstnance státní správy v procentech



### Nejméně přijatelný (hodnota 1) asociální společenský jev pro laickou veřejnost v procentech



**Dílčí závěr:** Z výše uvedeného vyplývá, že jak pro zaměstnance *státní správy*, tak pro *laickou veřejnost* jsou nejméně přijatelným asociálním společenským jevem extremistická hnutí a skupiny. U respondentů ze *státní správy* tento názor vyjádřilo 33,3 %, *laická veřejnost* tento názor zastává ve 30ti %. **Stanovená hypotéza H2 – „Nejméně přijatelným asociálním společenským jevem očekávám extremistická hnutí a skupiny, a to jak u zaměstnanců státní správy, tak i laické veřejnosti.“ – se na základě výsledku potvrdila.**

Vyhodnocení otázky č. 5 – asociální společenské jevy – „Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 4 vyjádřete spokojenost s jeho řešením státním aparátem/správou“

hodnocení spokojenosti řešení ASJ státní správou	nejméně přijatelný asociální společenský jev						
	vandalismus N	šikana N	výtržnictví N	aktivity sprejerů N	sekty N	extremistická hnutí a skupiny N	projevy xenofobie a rasismu N
1 (výborně)	0	0	0	0	0	0	0
2 (chvalitebně)	1	0	1	0	0	0	1
3 (dobře)	0	1	1	0	0	1	0
4 (dostatečně)	0	2	0	0	0	2	2
5 (nedostatečně)	0	1	0	0	0	2	1
počet respondentů hodnotících daný společenský jev jako nejméně přijatelný	1	4	2	0	0	5	4

Tab. 7a Hodnocení spokojenosti řešení asociálních společenských jevů (ASJ) státním aparátem/správou u zaměstnanců státní správy

hodnocení spokojenosti řešení ASJ státní správou	nejméně přijatelný asociální společenský jev						
	vandalismus N	šikana N	výtržnictví N	aktivity sprejerů N	sekty N	extremistická hnutí a skupiny N	projevy xenofobie a rasismu N
1 (výborně)	0	0	0	0	0	0	0
2 (chvalitebně)	0	1	0	0	1	2	0
3 (dobře)	0	1	0	0	0	1	3
4 (dostatečně)	0	2	0	0	1	1	2
5 (nedostatečně)	1	1	0	0	1	1	1
počet respondentů hodnotících daný společenský jev jako nejméně přijatelný	1	5	0	0	4	6	4

Tab. 7b Hodnocení spokojenosti řešení asociálních společenských jevů (ASJ) státním aparátem/správou u laické veřejnosti

**Dílčí závěr:** Pro 1 respondenta ze *státní správy* je nejméně přijatelný asociální společenský jev – extremistická hnutí a skupiny řešen státním aparátem dobře, pro 2 respondenty dostatečně a pro 2 nedostatečně.

Pokud se týká *laické veřejnosti*, pak 2 respondenti jsou spokojeni s jeho řešením chvalitebně, pro 1 je řešení dobré, pro 1 respondenta je řešení dostatečné a pro 1 nedostatečné.

*Vyhodnocení otázky č. 6 – asociální společenské jevy – „Co by stát, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 4 udělat lépe a jak?“*

Jak u laické veřejnosti, tak zaměstnanců státní správy převládal názor, že by stát měl zakázat činnost extremistických hnutí, důsledně stíhat všechny negativní projevy ať majoritní společnosti, tak minorit, ukazovat dobré příklady v praxi, věnovat větší rozsah výchovy k toleranci a v neposlední řadě postihovat tyto jevy přísnějšími tresty.

*Vyhodnocení otázky č. 7 – sociálně patologické jevy – „Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného“*

míra tolerance	sociálně patologický jev				
	kriminalita N	závislosti N	prostituce N	sebevraždy N	sexuální zneužívání N
1 (nejméně přijatelný)	5	1	0	0	9
2	8	3	1	0	4
3	0	5	1	8	1
4	2	4	4	4	1
5 (tolerují jej)	0	2	9	3	0
počet respondentů, kteří odpověděli	15	15	15	15	15

Tab. 8a Četnost respondentů zaměstnanců státní správy odpovídajících na daný společenský jev určitou hodnotou tolerance

míra tolerance	sociálně patologický jev				
	kriminalita N	závislosti N	prostituce N	sebevraždy N	sexuální zneužívání N
1 (nejméně přijatelný)	4	0	0	4	12
2	11	3	1	1	4
3	3	9	3	2	3
4	1	8	6	4	1
5 (tolerují jej)	1	0	10	9	0
počet respondentů, kteří odpověděli	20	20	20	20	20

Tab. 8b Četnost respondentů laické veřejnosti odpovídajících na daný společenský jev určitou hodnotou tolerance

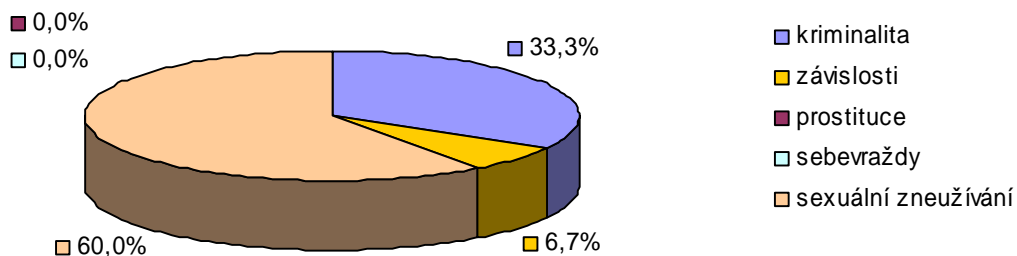
sociálně patologický jev	počet respondentů	procentní rozdělení respondentů
kriminalita	5	33,3%
závislosti	1	6,7%
prostituce	0	0,0%
sebevraždy	0	0,0%
sexuální zneužívání	9	60,0%

Tab. 9a Nejméně přijatelný (hodnota 1) sociálně patologický jev v číslech a procentech - zaměstnanci státní správy

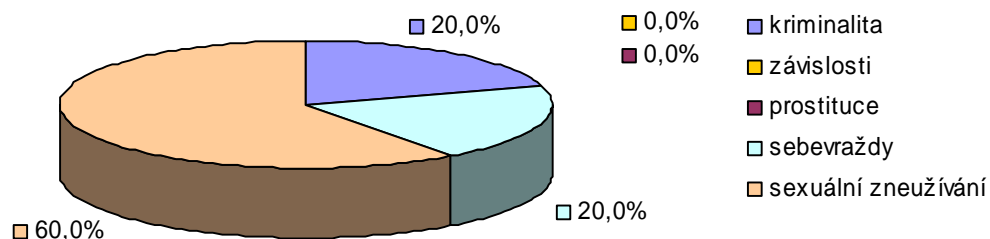
sociálně patologický jev	počet respondentů	procentní rozdělení respondentů
kriminalita	4	20,0%
závislosti	0	0,0%
prostituce	0	0,0%
sebevraždy	4	20,0%
sexuální zneužívání	12	60,0%

Tab. 9b Nejméně přijatelný (hodnota 1) sociálně patologický jev v číslech a procentech - laická veřejnost

### Nejméně přijatelný (hodnota 1) sociálně patologický jev pro zaměstnance státní správy v procentech



### Nejméně přijatelný (hodnota 1) sociálně patologický jev pro laickou veřejnost v procentech



**Dílčí závěr:** Z výše uvedeného vyplývá, že jak u *zaměstnanců státní správy*, tak u *laické veřejnosti* je nejméně přijatelný sociálně patologický jev sexuální zneužívání.

U respondentů ze *státní správy* tento názor vyjádřilo 60 %, *laická veřejnost* tento názor zastává rovněž v 60ti %. **Stanovená hypotéza H3 – „Nejméně přijatelným sociálně patologickým jevem očekávám sexuální zneužívání, a to jak u zaměstnanců státní správy, tak i laické veřejnosti.“ - se na základě výsledku potvrdila.**

Vyhodnocení otázky č. 8 – *sociálně patologické jevy* – „Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 7 vyjádřete spokojenost s jeho řešením státním aparátem/správou“

hodnocení spokojenosti řešení SPJ státní správou	nejméně přijatelný sociálně patologický jev				
	kriminalita	závislosti	prostituce	sebevraždy	sexuální zneužívání
	N	N	N	N	N
1 (výborně)	0	0	0	0	0
2 (chvalitebně)	1	0	0	0	1
3 (dobře)	1	0	0	0	4
4 (dostatečně)	3	0	0	0	3
5 (nedostatečně)	0	1	0	0	1
počet respondentů hodnotících daný společenský jev jako nejméně přijatelný	5	1	0	0	9

Tab. 10a Hodnocení spokojenosti řešení sociálně patologických jevů (SPJ) státním aparátem/správou u zaměstnanců státní správy

hodnocení spokojenosti řešení SPJ státní správou	nejméně přijatelný sociálně patologický jev				
	kriminalita N	závislosti N	prostituce N	sebevraždy N	sexuální zneužívání N
1 (výborně)	0	0	0	1	0
2 (chvalitebně)	1	0	0	2	5
3 (dobře)	1	0	0	1	4
4 (dostatečně)	2	0	0	0	2
5 (nedostatečně)	0	0	0	0	1
počet respondentů hodnotících daný společenský jev jako nejméně přijatelný	4	0	0	4	12

Tab. 10b Hodnocení spokojenosti řešení sociálně patologických jevů (SPJ) státním aparátem/správou u laické veřejnosti

### Dílčí závěr:

Pro 1 respondenta ze *státní správy* je nejméně akceptovatelný sociálně patologický jev – sexuální zneužívání řešen státním aparátem chvalitebně, pro 4 respondenty dobře, pro 3 dostatečně, 1 respondent se domnívá, že řešení státního aparátu je nedostatečné.

Pokud se týká *laické veřejnosti*, pak pro 5 respondentů je sexuální zneužívání řešeno státním aparátem chvalitebně, pro 4 respondenty je řešeno dobře, 2 respondenti ohodnotili řešení hodnocením dostatečným, pro 1 respondenta je řešení nedostatečné.

*Vyhodnocení otázky č. 9 – sociálně patologické jevy – „Co by stát, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 7 udělat lépe a jak?“*

Jak u laické veřejnosti, tak zaměstnanců státní správy převládal názor, že je potřeba pružnější a důkladnější práce policie a soudů. Uložené tresty by měly být v některých případech vyšší a tvrdší. Dále pak dle respondentů by měl být kladen větší důraz na preventivní opatření, výhovu a vzdělávání.

Vyhodnocení otázky č. 10 a 11 – negativní společenské jevy – informovanost zaměstnanců státní správy a laické veřejnosti týkající se EU projektů při prevenci negativních společenských jevů a jejich spokojenost při potírání těchto jevů státním aparátem – „10. Máte povědomí o tom, že jsou realizovány projekty EU zabývající se prevencí jevů uvedených v otázce č. 1?“ a „11. Domníváte se, že projekty EU pomáhají státnímu aparátu potírat jevy uvedené v otázce č. 1?“

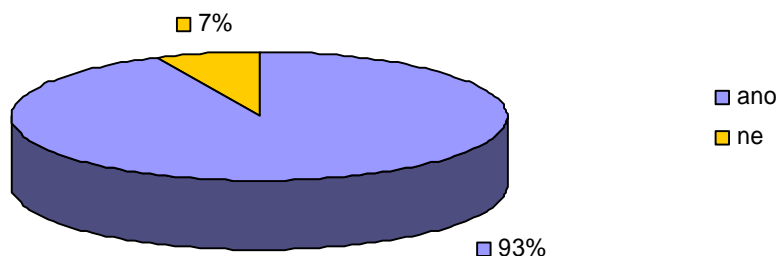
Informovanost ohledně EU projektů NSJ	počet respondentů N	procentuální počet respondentů
ano	14	93,3%
ne	1	6,7%

Tab. 11a Informovanost ohledně realizace projektů EU zabývajících se prevencí negativních společenských jevů (NSJ) - názor zaměstnanců státní správy

Informovanost ohledně EU projektů NSJ	počet respondentů N	procentuální počet respondentů
ano	8	40,0%
ne	12	60,0%

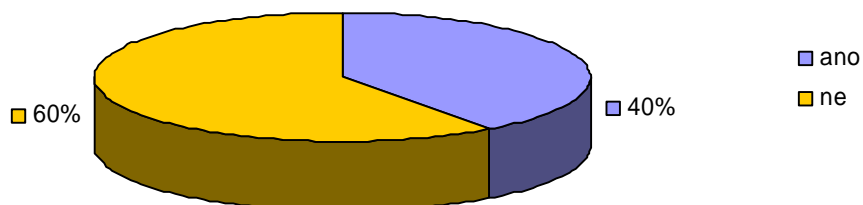
Tab. 11b Informovanost ohledně realizace projektů EU zabývajících se prevencí negativních společenských jevů (NSJ) - názor respondentů z řad laické veřejnosti

**Informovanost ohledně realizace projektů EU zabývajících se prevencí negativních společenských jevů - názor zaměstnanců státní správy**





**Informovanost ohledně realizace projektů EU zabývajících  
se prevencí negativních společenských jevů  
- názor respondentů z řad laické veřejnosti**



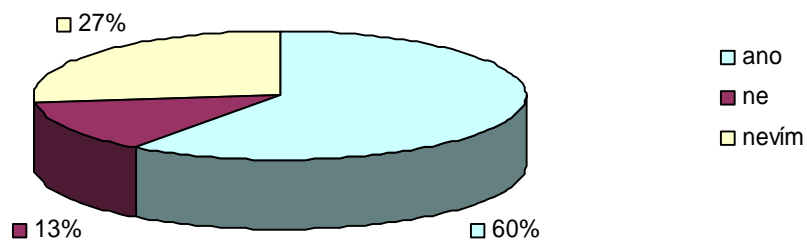
Pomáhají projekty EU potírat NSJ	počet respondentů N	procentuální počet respondentů
ano	9	60,0%
ne	2	13,3%
nevím	4	26,7%

Tab. 12a Pomáhají projekty EU státnímu aparátu potírat projevy negativních společenských jevů (NSJ) - názor zaměstnanců státní správy

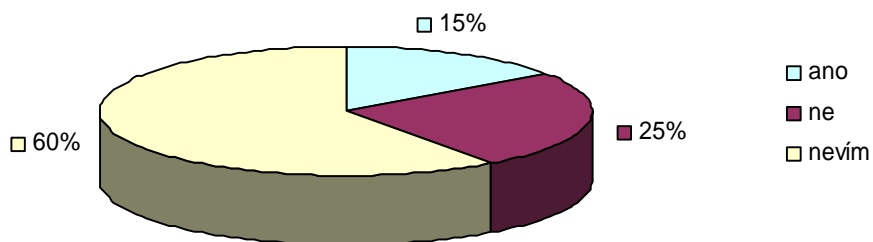
Pomáhají projekty EU potírat NSJ	počet respondentů N	procentuální počet respondentů
ano	3	15,0%
ne	5	25,0%
nevím	12	60,0%

Tab. 12b Pomáhají projekty EU státnímu aparátu potírat projevy negativních společenských jevů (NSJ) - názor respondentů z řad laické veřejnosti

**Pomáhají projekty EU státnímu aparátu potírat projevy  
negativních společenských jevů  
- názor zaměstnanců státní správy**



**Pomáhají projekty EU státnímu aparátu potírat projevy  
negativních společenských jevů  
- názor respondentů z řad laické veřejnosti**



**Dílčí závěr:** Z 15 respondentů – *zaměstnanců státní správy*, jen 1 neměl povědomí o tom, že jsou realizovány projekty EU zabývající se prevencí negativních společenských jevů. 9 respondentů projekty shledaly nápomocnými při potírání negativních společenských jevů, 2 respondenti je neshledaly nápomocnými a v 4 případech respondenti nevěděli.

**Stanovená hypotéza H4 – „Většina respondentů státní správy je dobře seznámena s projekty podporovanými EU v oblasti negativních společenských jevů, a shledává je užitečnými.“ - se na základě výsledku potvrdila.**

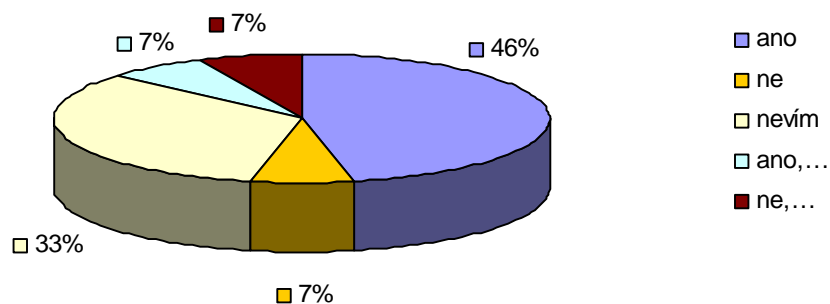
Z *laické veřejnosti* čítající 20 respondentů, odpovědělo kladně 8, záporně 12 na otázku, zda mají povědomí o tom, že jsou realizovány projekty EU zabývající se prevencí negativních společenských jevů. 5 respondentů odpovědělo záporně na otázku, zda projekty EU směřované na prevenci negativních společenských jevů pomáhají státnímu aparátu, potírat tyto jevy, 3 respondenti odpověděli kladně a 12 respondentů nevědělo. **Stanovená hypotéza H5 – „ Většina respondentů laické veřejnosti nemá povědomí o projektech podporovaných EU v oblasti negativních společenských jevů a netuší, zda pomáhají státnímu aparátu tyto jevy potírat.“ – se na základě výsledku potvrdila.**

*Vyhodnocení otázky č. 12 – spokojenost zaměstnanců státní správy s realizací projektů EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF), např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (OP LZZ) na svých úřadech – „Domníváte se, že projekty EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF), např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (OPLZZ) jsou dostatečně využívány a realizovány vaším úřadem?“*

Jsou dostatečně využívány projekty EU v rámci EFS	počet respondentů ze státní správy N	procentuální počet respondentů ze státní správy
ano	7	46,7%
ne	1	6,7%
nevím	5	33,3%
ano,...	1	6,7%
ne,...	1	6,7%

Tab. 13 Využití projektů EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF), např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (OPLZZ) dle názorů zaměstnanců státní správy

**Využití projektů EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF),  
např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti  
(OPLZZ) dle názorů zaměstnanců státní správy**



**Dílčí závěr:** Z výše uvedeného vyplývá, že respondenti z řad *zaměstnanců státní správy* odpověděli kladně v 8 případech, ve 2 záporně a 5 z nich nevědělo, pokud se týká stanovené otázky k hypotéze H6 – „Většina respondentů státní správy je přesvědčena o tom, že projekty EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF), např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (OP LZZ) jsou dostatečně využívány a realizovány úřadem, kde pracují - se na základě výsledku potvrdila.”

### 5.3 Dílčí shrnutí dotazníkového šetření

Výsledky dotazníkového šetření pro mě přinesl zajímavý výsledek. Například to, že za nejméně přijatelný negativní společenský jev považují laici tak i zaměstnanci státní správy bídu. Očekávala jsem, že tímto jevem bude nezaměstnanost. Dokonce pro respondenty ze *státní správy je bída o 5 % více nepřijatelná, než pro laickou veřejnost*

Pokud se týká nejméně přijatelného asociálního jevu, obě skupiny respondentů se shodly na extremistických hnutích a skupinách. Shoda byla rovněž i v oblasti sociálně patologických jevů, kde respondenti uvedly, že za nejméně přijatelný sociálně patologický jev považují sexuální zneužívání.

V oblasti informovanosti zaměstnanců státní správy a laické veřejnosti týkající se EU projektů při prevenci negativních společenských jevů a jejich spokojenosti při potírání těchto jevů státním aparátem, většina respondentů ze *státní správy* má povědomí o tom, že jsou tyto projekty realizovány a shledává se užitečnými. Naopak u *laické veřejnosti* většina respondentů nevěděla, že jsou tyto projekty realizovány a většina také nevěděla, zda pomáhají státnímu aparátu tyto jevy potírat.

Pokud se týká využití projektů EU v rámci Evropského sociálního fondu, např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti v úřadech respondentů ze *státní správy*, pak většina konkrétně 8 z nich se domnívá, že jsou dostatečně využívány. 5 respondentů na tuto otázku nedokázalo odpovědět.

### 5.4 Přínos projektů EU v rámci Středočeského kraje v oblasti nezaměstnanosti

Jako vzorek jsem zvolila tři občanská sdružení, která využila EU projektů k řešení negativního společenského jevu, a tím je nezaměstnanost. Projekty jsou zaměřeny pro obtížně umístitelné občany na trh práce, ať už z důvodu jejich závislosti na návykových látkách, osoby s určitým znevýhodněním, převážně s mentálním postižením či tělesným postižením a osobami na mateřské či rodičovské dovolené. Zajímala mne úspěšnost těchto projektů v praxi.

## **1. MAGDALÉNA, o.p.s.**

Obecně prospěšná společnost Magdaléna je nestátní nezisková organizace, která působí ve Středočeském kraji a poskytuje ucelený systém služeb a pomoci v oblasti prevence a léčby závislosti na návykových látkách.

Projekty:

PROGRAMY PRIMÁRNÍ PREVENCE

TERÉNNÍ PROGRAMY

KONTAKTNÍ A PORADENSKÉ SLUŽBY

AMBULANTNÍ LÉČBA

REZIDENČNÍ PÉČE V TERAPEUTICKÉ KOMUNITĚ

CHRNA - PROGRAM CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

**CHRNA - PROGRAM SOCIÁLNĚ-PRACOVNÍ REHABILITACE**

AMBULANTNÍ DOLÉČOVACÍ PROGRAMY

V rámci programu **CHRNA - PROGRAM SOCIÁLNĚ-PRACOVNÍ REHABILITACE** se společnost snaží pomáhat abstinujícím osobám s anamnézou závislosti na návykových látkách po ukončení dlouhodobé nebo střednědobé léčby a poskytovat jim individuální podporu k rozvoji specifických schopností a dovedností nezbytných pro jejich zapojení do pracovního procesu v přirozeném prostředí.

Společnost vytváří konkrétní a smysluplné pracovní příležitosti v zahradnictví a v truhlářské dílně:

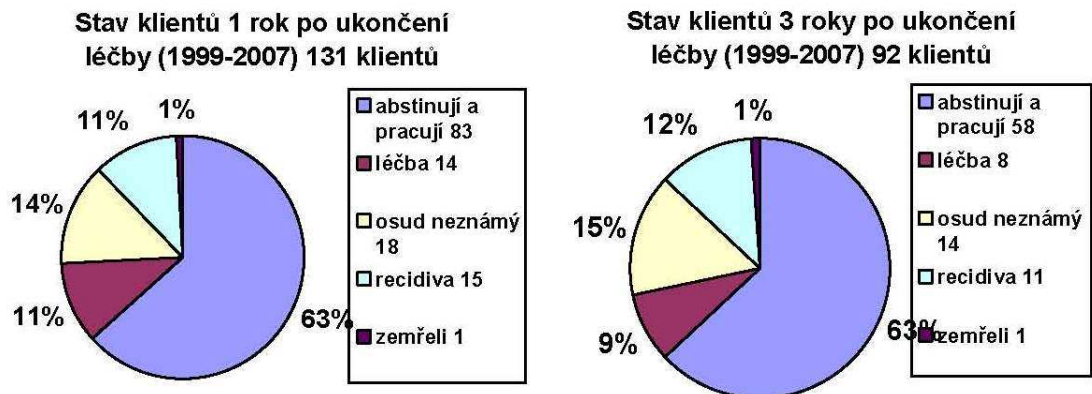
- Zaměstnání v zahradnictví – 8hodinový pracovní režim
- Zaměstnání v truhlárně – 8hodinový pracovní režim
- Sociální poradenství
- Možnost výkonu alternativních trestů

### **Vývoj programu SOCIÁLNĚ-PRACOVNÍ REHABILITACE v roce 2008**

Trvalé zaměstnání aktivně vyhledalo a získalo 5 klientů, 3 klienti byli úspěšně přijati k maturitnímu studiu při zaměstnání a 2 klienti získali oprávnění k řízení motorového

vozidla. Služeb Programu sociálně-pracovní rehabilitace využilo celkem 11 klientů, z toho 6 mužů a 5 žen. Téměř padesátiprocentní nárůst zastoupení žen v programu oproti předchozím letům, kdy tvořily pouze čtvrtinu, je způsoben rozšířením pracovního zázemí zahradnického provozu pro lehčí mimosezónní práci. Přednostně jsou přijímáni absolventi mateřské terapeutické komunity, jichž bylo 6, z jiných programů bylo přijato 5 klientů. Obsazení kapacity pracovních míst bylo v poměru 4 klienti v truhlárně a 7 klientů v zahradnictví. Průměrný věk klientů programu zůstal 28 let. Celkem 5 klientů dokončilo program úspěšně, 2 klienti předčasně a 4 klienti v programu zůstávají.

Z hlediska dlouhodobějšího pohledu na program SOCIÁLNĚ-PRACOVNÍ REHABILITACE, a to za období 1999 až do 31. 12. 2007 je stav následující:



Přiložené grafy zachycují efektivitu léčby (rok a 3 roky od ukončení léčby, vztah úspěšnosti a délky léčby).

Celkově do komunity nastoupilo ke 31. 12. 2007 176 klientů, ke stejnému datu bylo rok a více od opuštění komunity 131 klientů, 3 roky od opuštění komunity pak 92 klientů. Ti všichni jsou, bez ohledu na délku pobytu a způsob ukončení léčby, zahrnuti do této statistiky.

## **2. Mateřské centrum Dobříšek**

Je místem, kde se maminky s malými dětmi mohou scházet, zúčastňovat se různých programů či se samy aktivně podílet na jejich vytváření.

### **Projekt „ZPĚT DO PRÁCE,, - závěrečná zpráva**

V rámci projektu se uskutečnily 4 cykly výukových kurzů práce na PC základní a pokročilé úrovně. Celkem bylo uspořádáno 11 seminářů, přednášek a workshopů s tematikou návratu do zaměstnání. Dvakrát bylo zajištěno hlídání dětí v době jednání matky s Úřadem práce. Po celou dobu realizace byl ženám/mužům na RD a po RD umožněn přístup na internet v prostorách MC. Celkem bylo rozdáno 103 certifikátů o dosažené úrovni v ICT. Úspěšnost absolventů dosáhla 91 % (ti, kteří kurz dokončili certifikátem).

Všechny výše zmíněné služby byly zájemkyním poskytovány zdarma. V rámci projektu byly pořízeny 2 notebooky, informační tabule, terapeutické sedáky do herny a výtvarné a kancelářské potřeby v celkové hodnotě 103 743 Kč.

Projekt byl prezentován na workshopu „Celoživotní vzdělávání v ITC pro ženy – má nebo nemá smysl?“, (Novoměstská radnice, Praha), na Kongresu Sítě MC v ČR (Palác Charitas, Praha) a dále v rámci akce Den s Příbramským deníkem. O projektu byl vytvořen příspěvek do publikace „Informační technologie prostor pro ženy,, (ISBN 978-80-86520-00-1). Proběhla anketa do regionální přílohy MF Dnes a živý vstup do vysílání Českého rozhlasu Region.

Doba realizace projektu: 2 roky

Celkové náklady projektu: 888 125 Kč

Tabulka: Počet podpořených osob projektem



<b>Druh poskytované služby</b>	<b>Etapa 2</b>	<b>Etapa 3</b>	<b>Etapa 4</b>	<b>Etapa 5</b>
Kurz PC začátečníci	15	13	14	13
Kurz PC pokročilí	14	14	14	16
Seminář s terapeutem	17	4	17	15
Internet v MC	14	7	6	2
Hlídní dětí (ÚP, pohovor)	0	1	0	0
<b>Celkem</b>	<b>60</b>	<b>39</b>	<b>51</b>	<b>46</b>
<b>Cílová hodnota</b>				<b>196</b>
Procento úspěšnosti absolventů kurzů PC	<b>86 %</b>	<b>96 %</b>	<b>93 %</b>	<b>90 %</b>
<b>Cílová hodnota</b>				<b>91 %</b>

Poznámka: **Etapa 1 byla přípravná** tedy bez podpořených osob.

Tab. 14 Počet podpořených osob projektem

### **3. Svaz tělesně postižených v České republice, o.s.,**

Je nestátní neziskovou organizací s celostátní působností, jejímž základním cílem je všestranně podporovat a hájit specifické potřeby a zájmy svých členů a dalších tělesně postižených občanů bez ohledu na rozsah jejich postižení.

Projekt Sociální služby a podpora pracovního uplatnění pro tělesně postižené občany na území Středočeského kraje v rámci programu SROP.

Tento projekt se soustředil na rozvoj lidských zdrojů, konkrétně na podporu sociální integrace tělesně postižených občanů Středočeského kraje. Projekt probíhal v termínu od 1.1.2006 do 30.6.2007. Cílem projektu bylo podpořit tělesně postižené občany při jejich začleňování do společnosti a na pracovní trh.

## Závěr

Jelikož je diplomová práce zaměřena na SPJ řešené v projektech EU, nejprve jsem tyto jevy charakterizovala a poukázala na jejich nebezpečí, popsala jsem možné příčiny jejich vzniku a pokusila se zvolit optimální způsoby řešení, jak SPJ eliminovat.

Jednoznačným pozitivem je skutečnost, že prevenci SPJ v České republice se věnuje celá řada programů, která se snaží svým zaměřením pomoci s problémy těchto jevů.

Utváření a podoba sociální politiky v EU je částečně poznamenána růzností koncepce, sociální politika není federalizována, ale postupně dochází k větší provázanosti s legislativou ČR, o čemž svědčí celá řada projektů EU.

Ve své empirické části jsem se zaměřila na průzkumy v oblasti SPJ, snažila jsem se zjistit, jak reaguje stát i veřejnost na fenomén SPJ a závislostí obecně. Současně jsem zjišťovala, jaký je přínos v rámci projektů EU na tomto poli. V dotazníkovém šetření jsem oslovila zaměstnance státní správy a laickou veřejnost.

Výsledky dotazníkového šetření pro mě přinesl zajímavý výsledek. Například to, že za nejméně přijatelný negativní společenský jev považují laici tak i zaměstnanci státní správy bídu. Očekávala jsem, že tímto jevem bude nezaměstnanost. Dokonce pro respondenty ze státní správy je bída o 5% více nepřijatelná, než pro laickou veřejnost.

Moje práce by se dala využít u organizací, např. u neziskových, jež se zabývají potíráním sociálně patologických jevů a neposlední řadě též ve státní správě jakou jsou ministerstva a krajské úřady. V současné době se prakticky na všech ministerstvech realizují mimo jiné projekty na potírání právě sociálně patologických jevů a jejich financování z peněz EU

Psaní této práce bylo pro mě jednoznačným přínosem. Dozvěděla jsem se mnoho nových a užitečných informací, které ve své práci jistě využiji. Domnívám se, že se mi podařilo splnit cíl práce a uvést celou řadu projektů, které se zabývají problematikou SPJ.

## **Resumé**

Práce se dělí do 5 hlavních kapitol a jednotlivých podkapitol. První kapitola se zabývá základními pojmy, vývojem, charakteristikou SPJ. Druhá kapitola charakterizuje rizikové faktory SPJ, jejich příčiny a podmínky vzniku. Dále jsou zde popsána základní opatření užívaná k zamezení pácháání SPJ. Jsou zde také uvedeny druhy prevencí. Třetí kapitola popisuje vznik a historický vývoj EU, koncepci a modely evropského sjednocení, vstup ČR k zemím EU, dále pak problémy sociální politiky EU a postavení sociálních a hospodářských práv. V poslední podkapitole popisují strukturu EU. Ve čtvrté kapitole poukazují na význam a potřebnost projektů, zmiňují fondy EU a některé vybrané projekty řešené v jednotlivých resortech státní správy. Praktickou částí se zabývá pátá kapitola. Jsou zde shrnuty dotazníky, statistická data a studie písemných dokumentů.

## **Anotace**

Diplomová práce se zabývá sociálně patologickými jevy řešenými v projektech EU, dále vymezením pojmu sociálně patologické jevy, jejich příčin, podmínek vzniku a prevencí těchto jevů. Další kapitola je zaměřena na strukturu a sociální politiku EU a v neposlední řadě na význam a potřebnost projektů. Některé zajímavé projekty týkající se oblasti nezaměstnanosti jsou podrobněji rozebrány v empirické části, kde jsou rovněž vyhodnocena dotazníková šetření, na základě kterých jsem vyvrátila nebo potvrdila své hypotézy.

Hlavní význam své práce spatřuji v podrobném zmapování projektů, hlavně pokud se týká oblasti nezaměstnanosti a hodnocení spokojenosti laické veřejnosti a zaměstnanců státní správy při potírání sociálně patologických jevů projekty EU a státním aparátem.

## **Klíčová slova**

Sociálně patologické jevy, negativní společenské jevy, asociální společenské jevy, prevence, Evropská unie, projekty, nezaměstnanost, rasismus, občanská sdružení, státní správa, resort, Ministerstvo práce a sociálních věcí.

## **Annotation**

This graduation thesis describes a social pathology phenomenon in the projects of the European Union. The social pathology phenomenon is defined, followed by a description of the social pathology phenomenon, their causes and consequences of its existence and the prevention of these phenomena. Another chapter discusses the structure and the social policy of the European Union and the importance and intent of the projects. Some of the interesting projects concerning the area of unemployment, are categorized in the experientialism part, where the questionnaire investigation is evaluated as well, whereupon I destroyed or confirmed the hypothesis. The main purpose of this thesis is to provide a detailed study of the status of the projects concerning the area of unemployment and the ranking of satisfaction of the general public and the employees of the public service with beating social pathology phenomena by the help of the EU projects and the public service.

## **Keywords**

Social pathology phenomenon, negative incompatible phenomenon, negative asocial phenomenon, prevention, European Union, projects, unemployment, racism, civil association, public service, department, Ministry of Labour and Social Affairs

## Literatura a prameny:

### Zákony

1. Zákon č. 435/2003 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

### Litaratura

2. Dunovský, J., Trojan, O., Weiss, P. *Sexuální zneužívání dětí a sexuální násilí*. 1. Vyd. Praha: Jan, 1997, ISBN 80-85529-31-9

3. Fiala, P. a Pitrová, M.

4. Had, M. a Pikna B. *Druhý a třetí pilíř EU*, 1. Vyd. Praha: MPSV 2001, ISBN 80-86345-06-8

5. MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. 1. Vyd. Praha: Empatie, 1995, ISBN 80-901618-9-8

6. ŠIŠKOVÁ, N. *Dimenze ochrany lidských práv v EU*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008, ISBN 978-80-7201-710

7. VEČERKA, K. a kol. *Romové v České republice*. 1. vyd. Praha: Socioklub, 1999, ISBN 80-902260-7-8

8. Evropská unie (polský originál), přeložil Fidler, J., 1. Vyd. 2003: Podsielik-Raniowski i Spolka, ISBN 80-7200-805-6

9. Evropská unie, publikace vyšla v rámci řady „Evropská dokumentace“, vyd. 1993: Úřad pro úřední publikace Evropských společenství, Luxemburk, ISBN 80-85865-53-X

### Časopisy a jiné zdroje

10. časopis Fórum sociální politiky č. 6/2008, vydává VÚPSV, vydavatelství Kufr, s.r.o., Praha 5, ISSN 1802-5854

11. časopis Sociální politika 2/2000, vydává MPSV ČR ve vydavatelství a nakladatelství Sociopress

12. bakalářská práce Smělíková, J. *Sociálně patologické jevy u etnických menšin v ČR*, IMS Brno, 2007

13. – 18. Internet

[www.mpsv.cz](http://www.mpsv.cz)

[www.mver.cz](http://www.mver.cz)

[www.mschr.cz](http://www.mschr.cz)

[www.esf.cz](http://www.esf.cz)

[www.mzcr.cz](http://www.mzcr.cz)

[www.stredoceskykraj.cz](http://www.stredoceskykraj.cz)

## **Seznam příloh**

- Příloha č. 1 - požadavek na kolegy a známé na vyplnění dotazníku
- Příloha č. 2 - dotazník pro laickou veřejnost
- Příloha č. 3 - dotazník pro zaměstnance státní správy
- Příloha č. 4 - kurzy pořádané v rámci projektů – poradenská činnost a rekvalifikace



## **Příloha č. 1**

Vážení kolegové a kamarádi,

V rámci své diplomové práce „Sociálně patologické jevy řešené v projektech EU“ se na vás dovoluji obrátit s prosbou o zodpovězení několika otázek týkajících se dané oblasti. Cílem tohoto dotazníku je zjistit, do jaké míry společnost toleruje negativní jevy ve společnosti a jaká je povědomost o projektech EU řešící tuto problematiku.

Dotazník je anonymní. Jeho vyplněním můžete pomoci odhalit problematická místa, máte zde prostor k vlastnímu vyjádření a návrhům. Ráda bych dodala, že státní aparát/správa uvedená v dotazníku se vztahuje na státní správu v České republice.

Děkuji vám za spolupráci a čas, který tomuto dotazníku věnujete a přeji vám mnoho úspěchů ve vaší práci.

JANA SMĚLÍKOVÁ

**1. Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného**

- nezaměstnanost
- fluktuace
- bída
- nemocnost
- úrazovost
- populační nerovnováha
- rozvodovost

očíslete od 1 (nejméně přijatelný) až 7 (tolerujete jej)

**2. Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 1 vyjádřete spokojenost s jeho řešením statním aparátem/správou**

ohodnoťte od 1 - 5 (jako ve škole)

**3. Co by stát, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 1 udělat lépe a jak?**

**4. Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného**

- vandalismus
- šikana
- výtržnictví
- aktivity sprejerů
- sekty
- extremistická hnutí a skupiny
- projevy xenofobie a rasismu

očíslete od 1 (nejméně přijatelný) až 7 (tolerujete jej)

**5. Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 4 vyjádřete spokojenost s jeho řešením statním aparátem/správou**

ohodnoťte od 1 - 5 (jako ve škole)

**6. Co by stát, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 4 udělat lépe a jak?**

**7. Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného**

- kriminalita
- závislosti (alkoholismus/drogy/gamblerství apod.)
- prostituce
- sebevraždy
- sexuální zneužívání

očíslete od 1 (nejméně přijatelný) až 5 (tolerujete jej)

**8. Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 7 vyjádřete spokojenost s jeho řešením statním aparátem/správou**

ohodnoťte od 1 - 5 (jako ve škole)

**9. Co by stát, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 7 udělat lépe a jak?**

**10. Máte povědomí o tom, že jsou realizovány projekty EU zabývající se prevencí jevů uvedených v otázce č. 1?**

ano

ne

nehodící se prosím smažte/škrtněte

**11. Domníváte se, že projekty EU pomáhají státnímu aparátu potírat jevy uvedené v otázce č. 1?**

ano

ne

nevím

nehodící se prosím smažte/škrtněte

**12. Domníváte se, že projekty EU v rámci Evropského sociálního fondu (ESF), např. Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (OPLZZ) jsou dostatečně využívány a realizovány vaším úřadem?**

ano

ne

nevím

ano,...

ne,...

nehodící se prosím smažte/škrtněte nebo při využití odpovědi "ano,..." nebo "ne,..." rozvedte odpověď do příslušného textového rámečku

**1. Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného**

- nezaměstnanost
- fluktuace
- bída
- nemocnost
- úrazovost
- populační nerovnováha
- rozvodovost

očísľujte od 1 (nejméně přijatelný) až 7 (tolerujete jej)

**2. Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 1 vyjádřete spokojenost s jeho řešením státním aparátem/správou**

ohodnotte od 1 - 5 (jako ve škole)

**3. Co by stáť, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 1 udělat lépe a jak?**

**4. Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného**

- vandalismus
- šikana
- výtržnictví
- aktivity sprejerů
- sekty
- extremistická hnutí a skupiny
- projevy xenofobie a rasismu

očísľujte od 1 (nejméně přijatelný) až 7 (tolerujete jej)

**5. Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 4 vyjádřete spokojenost s jeho řešením státním aparátem/správou**

ohodnotte od 1 - 5 (jako ve škole)

**6. Co by stáť, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 4 udělat lépe a jak?**

**7. Seřadte následující jevy ve společnosti dle Vašeho názoru od nejméně přijatelného**

- kriminalita
- závislosti (alkoholismus/drogy/gamblerství apod.)
- prostituce
- sebevraždy
- sexuální zneužívání

očísľujte od 1 (nejméně přijatelný) až 5 (tolerujete jej)

**8. Pro nejméně přijatelný jev z otázky č. 7 vyjádřete spokojenost s jeho řešením státním aparátem/správou**

ohodnotte od 1 - 5 (jako ve škole)

**9. Co by stáť, dle Vašeho názoru, mohl v boji proti potírání jevů uvedených v otázce č. 7 udělat lépe a jak?**

**10. Máte povědomí o tom, že jsou realizovány projekty EU zabývající se prevencí jevů uvedených v otázce č. 1?**

nehodící se prosím smažte/škrtněte

**11. Domníváte se, že projekty EU pomáhají státnímu aparátu potírat jevy uvedené v otázce č. 1?**

nehodící se prosím smažte/škrtněte

## **Příloha č. 4**

Čtení a kreslení technické dokumentace (v rozsahu 84 vyučovacích hodin)  
Daňová evidence (s využitím výpočetní techniky; v rozsahu 80 vyučovacích hodin)  
Daňový specialista  
Holičské a kadeřnické práce (v rozsahu 301 vyučovacích hodin)  
Holičské a kadeřnické práce (v rozsahu 602 vyučovacích hodin)  
Hospodyně  
Keramické a hrnčířské práce  
Kosmetické služby (v rozsahu 304 vyučovacích hodin)  
Kosmetické služby (v rozsahu 600 vyučovacích hodin)  
Krupiér  
Kurz ČJ pro cizince  
Kvalifikační kurz pro osobní asistenty dětem a mladým lidem s postižením  
Manikúra a pedikúra včetně nehtové modeláže (v rozsahu 190 vyučovacích hodin)  
Manikúra a pedikúra včetně nehtové modeláže (v rozsahu 340 vyučovacích hodin)  
Manikúra včetně nehtové modeláže (v rozsahu 142 vyučovacích hodin)  
Manikúra včetně nehtové modeláže (v rozsahu 242 vyučovacích hodin)  
Masér pro sportovní a rekondiční masáže mimo obl. ZZ  
Mzdové účetnictví  
Nevidomý a slabozraký masér  
Obsluha elektrovozíku a motovozíku bez ŘP  
Obsluha elektrovozíku a motovozíku s ŘP  
Obsluha osobního počítače  
Obsluha osobního počítače dle osnov ECDL  
Obsluha osobního počítače dle osnov ECDL - Start  
Pedikúra včetně nehtové modeláže (v rozsahu 142 vyučovacích hodin)  
Pedikúra včetně nehtové modeláže (v rozsahu 280 vyučovacích hodin)  
Personalista/Personalistka  
Poradce pro výživu  
Pracovník grafického studia - 115 hod.  
Pracovník v sociálních službách  
Pracovník/pracovnice cestovní kanceláře a cestovní agentury  
Projektový manažer se zaměřením na ESF

Průvodce cestovního ruchu rozšířený o region Praha

Průvodce pro region Praha

Řidič vozidla dopravy nemocných a raněných

Správce počítačové sítě

Svařování plastů

Svařování ZK 111 W01

Svařování ZK 135 W01

Svařování ZK 141 W11

Svařování ZK 311 W01

Účetnictví (s využitím výpočetní techniky; v rozsahu 160 hodin teoretické výuky)

Účetnictví (s využitím výpočetní techniky; v rozsahu 260 vyučovacích hodin)

Údržba veřejné zeleně

Úprava psů

Vazba a aranžování květin

Vizážistika a barvosvé poradenství (v rozsahu 42 vyučovacích hodin)

Všeobecný sanitář

Vyhláška 50 - § 5

Vyhláška 50 - § 6

Vyhláška 50 - § 7 - 8

Základy obsluhy osobního počítače

Základy podnikání